

IT&Telekomföretagens sammanställning av IT-relaterade motioner HT2009

2009/10:m1870 IT-tjänster i hushållsnära avdrag

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvidga reglerna för hushållsnära tjänster för att även inkludera IT-tjänster.

Motivering

Den 1 juli 2007 genomförde regeringen den så kallade RUT-reformen som har gjort det väsentligt billigare att anlita hushållsnära tjänster i Sverige. I grunden innebär avdraget att en tjänst kan ske till halva kostnaden. Effekten har blivit stor och hemservicebranschen har utvidgas kraftigt. Den har både resulterat i att fler fått jobb samtidigt som svartarbetet minskat. Köparen vill ta del av skattereduktionen och den som utför tjänsten vill givetvis ha rimliga villkor i sin arbetsituation.

En annan skattereduktionsreform som har fått ett väldigt positivt mottagande är ROT-avdraget. För att stävja den finansiella krisens effekter, och möta den mest djupgående lågkonjunkturen sedan 1930-talet, blev det återigen tillåtet att göra avdrag för så kallade ROT-arbeten. Det har givit ett kraftigt uppsving i efterfrågan av hantverkstjänster och mycket talar för den svarta marknaden minskar som en följd av skattereduktionen.

Erfarenheterna från dessa två exempel visar att skattereduktion fungerar, både för att göra svarta jobb vita men även som ett sätt att utveckla och expandera en viss bransch. Det är ett effektivt och bra verktyg att använda, framförallt i en lågkonjunktur. Alliansregeringen bör därför överväga en fortsättning på dessa reformer med ett så kallat RIT-avdrag.

Idag erbjuder väldigt få IT-företag tjänster som vänder sig till privatpersoner för assistans inom IT-sektorn, trots att efterfrågan är stor. Det finns även indikationer om att behovet av dessa tjänster idag för lösas genom att utbyta tjänster eller genom att mindre betalning får ske till släkting eller vän vid sidan av skattesystemet.

Erfarenheterna från RUT- och ROT-avdragen visar att potentialen för en tjänstesektor att växa om privatpersoner får rätt till skattereduktion. En undersökning från Demoskop på uppdrag av Almega visar att cirka 18 procent av hushållen tror sig vara i behov av hjälp med IT-tjänster i hemmet inom det kommande året samtidigt som 78 procent av dessa anger att en skattereduktion skulle öka intresset att köpa dessa tjänster.

Det finns med andra ord stora vinster att göra om även IT-tjänster kan inkluderas i vad som definieras som hushållsnära tjänster. Branschen växer och med tanke på den höga ungdomsarbetslösheten vore det en särskilt angelägen reform att överväga.

Regeringen bör därför se över de nuvarande reglerna för hushållsnära tjänster så att även IT-tjänster omfattas.

Tomas Tobé (m)

2009/10:fp1137 Suicid och internet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utveckling av interaktiv rådgivning på nätet för att förhindra suicid.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att särskilt utreda och komma med förslag till åtgärder som kan förhindra och förebygga suicidhets på Internet.

Motivering

I vårt land tar mellan 1 000 och 1 500 människor sina egna liv årligen.

Det är uppenbart att det krävs ökade insatser och stöd till människor med självmordsproblematik och till deras anhöriga.

Den suicidpreventiva betydelsen av ett psykosocialt stöd har lyfts fram av bl.a. Fleischmann och medförfattarna i deras SUPRE-MISS-studie, ett stöd som den friske normalt får genom ett socialt nätverk, men som den självmordsnära patienten oftast saknar. Självmord är fortfarande tabubelagt och många patienter med självmordsproblematik saknar möjlighet att tala om sina problem och tankar på självmord med sin familj eller sina vänner.

Problemen är stora då man ofta inte når unga pojkar och unga män med traditionell psykiatrisk behandling, vilken dessa unga människor upplever som gammalmodig och inte alls passar deras värderingar och deras temperament. De söker inte och vill inte ta emot traditionell hjälp. Ofta är dessa personer känslomässigt isolerade från sin familj och saknar ett socialt nätverk i traditionell bemärkelse, men använder sig av Internet som blir en viktig social samvaro. Det behövs utvecklade metoder som är attraktiva för den moderna människan. Interaktiv rådgivning på nätet kan vara en väg att gå. Det är ofta ett för dessa personer hemvant sätt att kommunicera och man kan på detta sätt nå fram till dem och på sikt förändra deras inställning till livet och ge dem resurser att önska leva. Dessa metoder måste utvecklas och användas även i Sverige.

Internet kan vara ett bra verktyg för att hjälpa människor tillbaka till ett meningsfullt liv.

Internet kan dessvärre också användas på ett motsatt sätt, där det förekommer suicidhets på nätet. Dessa s.k. självmordssajter är mycket farliga för dem som befinner sig i riskzonen för självmordshandlingar.

Dr Christiane Eichenberg från Köln, som genomfört en Internetstudie av självmordsnära personer, har genom enkät till 164 personer med självmordshistorik ställt 29 frågor om deras vanor och motiv för att besöka självmordssidor på nätet. Det förefaller, skriver dr Eichenberg, som om de flesta av besökarna söker efter hjälp på nätet från någon som har förståelse för deras problem och själva upplevt självmord som en sista utväg. Den sociala kontakten tycks ha varit avgörande.

Den som hetsar en annan person till suicid, säljer medel för suicid eller tillhandahåller och sprider metoder för suicid kan själv vara i behov av hjälp för sin suicidalitet, men det kan också vara en människa som rent ideologiskt menar att den hjälper världen med sitt agerande. Det är dags att överväga ett nytt lagrum som reglerar denna form av brottslig gärning. De som mister sina anhöriga för att de hetsats att ta sitt liv har svårt att förstå hur man kan få göra sådant utan att riskera åtal, hur försäljning av medel och instruktionsfilmer om metoder får finnas på nätet utan att någon reagerar.

Det finns behov att utreda och komma med förslag till åtgärder för att förhindra och förebygga suicidhets på Internet. Detta bör komma regeringen tillkänna.

Anita Brodén (fp)

2009/10:m1787 Elevers rätt till kunskaper om hur de skyddar sin identitet på internet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att svenska skolelever ges rätt till kunskap om hur de skyddar sin identitet på internet.

Motivering

Både nätbedragare och upphovsrättsorganisationer tar till allt värre metoder för att komma åt internetanvändares privata information. Samtidigt växer skadan som privat information i fel händer kan orsaka när vi lever våra liv på nätet.

Upphovsrättsorganisationerna utgör ett särskilt problem eftersom de i sina kontakter försöker ge sken av att vara rättsvårdande myndigheter med särskilda befogenheter.

Sverige måste stärka lagskyddet för integritet och yttrandefrihet i internetmiljön, men också ge medborgarna förutsättningar för att kunna hävda de rättigheter som nuvarande lagstiftning ger. För den enskilde är det i dag svårt att veta vad som faktiskt gäller när privata upphovsrättsorganisationer skriver hotfulla brev eller gör hembesök.

Det är i Sverige en rättighet att skydda sina personuppgifter och sin identitet på nätet, och tekniken för detta finns fritt tillgänglig. Tyvärr är det inte alla som känner till sina rättigheter eller hur de ska gå till väga för att tillvarata dem.

Varje elev i den svenska skolan bör få lära sig vilka anonymiseringstekniker som finns, vilken säkerhet de olika teknikerna erbjuder och hur tjänsterna används på ett effektivt sätt. Elever bör också lära sig betydelsen av att skydda sin identitet om de exempelvis vill blogga anonymt eller tipsa journalister om missförhållanden utan att riskera repressalier.

I den fysiska världen vet alla hur de skyddar det privata genom enkla åtgärder som att låsa dörren till bostaden. I den digitala världen är det mer komplicerat, men med rätt krypteringsverktyg kan var och en skydda känsliga uppgifter och kommunikationskanaler mot obehöriga.

Att lära elever att använda sina grundläggande fri- och rättigheter på internet borde i dag vara lika självklart som att lära dem hur de använder sin rösträtt.

Karl Sigfrid (m)

2009/10:m1374 ACTA-avtalet och friheten på Internet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att ACTA-avtalet förhandlas fram i full öppenhet.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör säkerställa att det inte sluts ett ACTA-avtal som medför censur, avstängningar från Internet eller andra inskränkningar av yttrande- och informationsfriheten.

På initiativ av USA, Japan, Schweiz, EU och Kanada förhandlas det nu fram ett internationellt antipiratavtal, Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA). Istället för att gå via de sedvanliga organisationerna för handel och immaterialrätt väljer dessa aktörer att förhandla multilateralt för att i ett senare steg uppmana andra länder att ansluta sig till ett färdigskrivet avtal. Förhandlingarna hålls hemliga. Varken lagstiftare eller allmänhet har insyn.

Calgary Herald skriver att tullen ska bli mer involverad i antipiratarbetet genom att resande med mp3-spelare och laptopdatorer kan få sin utrustning genomsökta i jakten på piratkopierad information. I Kanada kan gränsvakter redan i dag söka i resenärers datorer efter vissa typer av olagligt material. Denna modell skulle med ACTA kunna införas i stora delar av världen, och användas för att leta efter olovligt kopierad musik och film.

Ärendets gång i EU:s beslutsprocess

EU-kommissionen fick ett förhandlingsmandat på ministerrådet för jordbruks- och fiskefrågor den 14 maj. Beslutet var en så kallad A-punkt, det vill säga en punkt på dagordningen som togs utan diskussion. A-punkterna anses vara färdigförhandlade på lägre nivå, och den minister som deltar på ministerrådets möte vet ofta inte vilka A-punkter de själva beslutar om. Innan ACTA-ärendet röstades igenom som en A-punkt på jordbruks- och fiskerådet hade det framförhandlats av Coreper. I Coreper deltar tjänstemän från Sveriges ständiga representation i Bryssel. Enligt Justitiedepartementet enades Coreper om att godkänna ACTA-mandatet den 2 april. Även i Coreper togs beslutet som en A-punkt utan diskussion.

Innan ärendet kom färdigförhandlat till Coreper hanterades det i EU:s 133-kommitté. UD ansvarar för Sveriges medverkan i 133-kommittén, men eftersom ärendet rör immaterialrätt var det Justitiedepartementet som stod för den politiska substansen. I 133-kommittén ställde sig Sverige positivt till att ACTA skulle förhandlas fram.

ACTA-avtalet kan föranleda EU att lägga fram nya direktiv, som i sin tur tvingar Sverige att stifta nya teknikfientliga lagar. Och eftersom vi i Sverige är bundna av direktiv och konventioner går det inte att rösta om lagen i allmänna val. Med tanke på att få vet vad som sker i 133-kommittén är det i praktiken omöjligt för medborgarna att ställa sina företrädare till svars för lagar som tillkommer på detta sätt.

Invändningar från företag och ideella organisationer

100 ideella intresseorganisationer kräver i ett brev att ACTA-processen ska öppnas för insyn. Även företag som Google har anslutit sig till protesterna mot ACTA. Google kritiserar särskilt ambitionen att hålla skivindustrin under armarna på bekostnad av fairuse-industrin, som Google är en del av. Fair-use-industrin består av företag som använder upphovsrättsskyddat material i sin verksamhet. Varken Googles Youtube eller den världsberömda sökmotorn skulle kunna existera utan generösa undantag i upphovsrättslagstiftningen.

Sverige har en observatörsplats vid förhandlingsbordet kring ACTA-avtalet. På den platsen sitter dock inte handelsministern, som har ACTA i sin portfölj, utan en tjänsteman från Justitiedepartementet. På grund av sekretess är det omöjligt att få exakt information från Justitiedepartementet om vad förhandlingarna hittills har utmynnat i. Frågor som har diskuterats är tullmyndigheternas roll och civilrättsliga sanktionsverktyg.

På kommande möten ska de verkligt känsliga frågorna tas upp – straffrätt och upphovsrättsintrång på Internet. Dessutom ska parterna diskutera upprättandet av en internationell insatsstyrka som bekämpar immaterialintrång. Insatsstyrkan ska kontrollera att länder som ansluter sig till konventionen följer bestämmelserna.

Några begränsningar för vilka förslag som kan kastas in i förhandlingsprocessen finns inte. Det är alltså fullt möjligt för Frankrike att driva sina idéer om avstängning från Internet inom ramen för ACTA, så som de redan gör inom ramen för EU.

Kommissionen koordinerar sina förhandlingspositioner med medlemsstaterna kontinuerligt, så synpunkter kan med fördel framföras till den svenska regeringen. Dilemmat är att sekretessen gör det omöjligt att veta vilka förslag vi har att förhålla oss till.

De delar av ACTA som berör upphovsrättsregleringar i tredjeland påverkar även oss i Europa. På ett o censurerat Internet dominerar den regim som är mest liberal. Stater med en liberal yttrandefrihetslagstiftning skyddar material som andra stater förbjuder, och materialet tillgängliggörs

därigenom för Internetanvändare världen över. Med en hårdare global upphovsrättsregim försämrar vår tillgång till exempelvis streamat videomaterial, som i dag ofta ligger på servrar i länder med en mindre strikt upphovsrätt.

En ljuspunkt är att ACTA måste godkännas av Sveriges riksdag innan vi ansluter oss till konventionen, och inför den processen blir det fritt fram att granska avtalet.

Öppenhet och integritet

Med anledning av att ACTA-förhandlingarna är slutna är det viktigt att de inte resulterar i en överenskommelse som kräver svenska lagändringar. Detta vore oacceptabelt ur ett demokratiskt perspektiv. I synnerhet bör vi vara vaksamma på förslag som inskränker den svenska yttrande- och informationsfriheten, antingen genom censur eller genom att användare blockeras från Internet. Både på nätet och i den fysiska världen, exempelvis vid gränskontroller, bör dagens integritetsskydd bevaras intakt.

Karl Sigfrid (m)

Finn Bengtsson (m)

2009/10:s15024 Ökad IT-kompetens och förbättrad datortillgång för lärare

Det finns många brister och skillnaderna är stora när det gäller IT-kompetens och tillgång till datorer för lärare. Det visar en undersökning som Skolverket gjort. Många lärare tvingas dela dator med andra, vilket försvårar möjligheterna att utföra arbetsuppgifterna. På de flesta skolor går det fler än två lärare per datorn och dessutom behöver många utföra det som ska göras samtidigt, på rasten, vilket leder till köbildning.

De flesta lärare använder IT i såväl pedagogiska som administrativa syften. Omkring nio av tio lärare uppger att de använder dator på lektionstid åtminstone någon gång och drygt hälften av lärarna på grund- och gymnasieskolan anger att de använder dator på lektionstid varje vecka. Bland förskolepersonalen är andelen som använder dator i arbete med barngruppen varje vecka knappt 40 procent. De flesta lärare uppger också att de använder dator utanför lektionstid varje dag, till förberedelsearbete och till administrativa uppgifter.

Lärarnas bedömning av sin egen IT-kompetens skiljer sig något åt mellan de olika verksamhetsformerna. Omkring två tredjedelar av lärarna på gymnasieskolan och vuxenutbildningen bedömer att de är ganska eller mycket bra på IT, medan andelen är något lägre för personal på grundskola och förskola. Många lärare uppger samtidigt behov av kompetensutveckling inom IT-relaterade områden där den största andelen har behov av att lära sig mer om arbete med bild/ljud/video med hjälp av IT.

Datorer är i dag oundgängliga arbetsredskap i skolorna. Därför bör god tillgång prioriteras, liksom möjligheten för lärare att utveckla sin IT-kompetens.

Désirée Liljevall (s)
Krister Örnfjäder (s)

2009/10:m1297 Påskynda arbetet med e-förvaltning

E-demokrati handlar om att det offentliga Sverige – tack vare ny teknik – blir mer tillgängligt för medborgarna och företagarna. Detta är en självklarhet i ett modernt kunskapssamhälle, men på sina håll går utvecklingen alltför sakta. När människor kontaktar myndigheter och andra delar av det offentliga Sverige är en väl fungerande e-förvaltning en förutsättning för en fungerande e-demokrati. Frågor som rör hur myndigheter och andra offentliga aktörer kan kontaktas via Internet samt hur medborgare kan utföra sina ärenden på nätet behöver aktualiseras på nytt.

Myndigheternas kompetens inom och tillit till digital teknik behöver ses över. Våra myndigheter och kommuner behöver exempelvis bättre kunskaper om IT-säkerhet. Redan idag förekommer cyberattacker, IT-system hänger sig alltför ofta, integritetskänsliga uppgifter riskerar att röjas för obehöriga och tillgängligheten till samhällsviktiga tjänster är otillräcklig.

Vidare erfordras ökad informationssäkerhet samt stöd till myndigheter i deras arbete med IT-säkerhet. Myndigheterna måste ta IT-säkerhet på allvar. Enbart med bra IT-säkerhet kan människor känna förtroende för digital teknik, för myndigheter och för e-förvaltning.

Myndigheter och kommuner måste bli ännu bättre på att lägga ut nödvändig information på nätet. Informationen måste vara lätt att hitta. Webbsidorna bör tillgängliggöras på flera språk och i högre utsträckning anpassas för personer med funktionshinder. Tydliga krav måste ställas på att människor exempelvis ska kunna interagera med myndigheter, kommentera tagna beslut och genomföra andra ärenden.

Svensk e-förvaltning har inom vissa områden blivit en förebild för andra länder även om mycket arbete för att skapa världens enklaste e-förvaltning 2010 ännu återstår. Genom ett aktivt och tydligt ledarskap och en bättre uppföljning kan nästa steg tas vad gäller e-förvaltning. Ett gott exempel på statens framåtsyftande arbete med e-förvaltning utgörs av e-delegationen, som nyligen presenterade en rad olika förslag på vad myndigheter bör åtgärda och arbeta med för att förbättra e-förvaltningen.

Nu har det blivit dags att mobilisera övriga delar av det offentliga Sverige – inte minst landets kommuner och landsting – att förbättra sitt arbete och följa efter. Hittills har det kommunala självstyret, vars självklara ställning ingen ifrågasätter, bidragit till att varje kommun utvecklar ett eget IT-system, som ofta tar tid, kostar mycket och inte kan kommunicera med andra kommuners system. Då alla kommuner i princip har liknande uppgifter, borde det finnas smartare lösningar vad gäller sättet att arbeta med att bygga upp kommunernas e-förvaltning. Detta gäller såväl interna system som externa dito, såsom webbsidor. Regeringen bör på olika sätt verka för att samarbetet och

samordningen mellan myndigheter och kommuner och landsting förstärks. Detta arbete ska inte enbart motiveras utifrån ekonomiska motiv, utan handlar främst om att säkerställa e-förvaltningens kvalitet. Det ska vara så enkelt som möjligt för så många som möjligt. Sammantaget skapas presenterade förslag bättre förutsättningar för e-demokrati.

Eliza Roszkowska Öberg (m)

2009/10:m1792 Utveckla IT-forskningen

Alliansregeringen genomför under mandatperioden historiskt stora satsningar på svensk forskning. Basanslagen ökar och den tillämpade forskningen får kraftiga resurstillskott. Utvecklingen är synnerligen positivt – inte minst med tanke på det stålbad som svensk högre utbildning och forskning har genomgått under de senaste decennierna, men ständiga anslagsminskningar, per student, och med minskad forskningsförankring som följd (se t ex Bo Sundqvist, Högre utbildning och forskning under det senaste decenniet – en statistisk översikt, Uppsala 2006).

Ett område som förtjänar förstärkta resurser är forskning om IT. Detta kunskapsområde bidrar starkt till det moderna kunskaps- och informationssamhällets framväxt, men den systematiska kunskapen om de underliggande processerna är fortfarande relativt svag. Därför är det angeläget att regeringen ser över möjligheten att tillföra resurser till IT-forskning. Förslagsvis kan eventuella resurstillskott utlysas via Riksbankens Jubileumsfond.

Eliza Roszkowska Öberg (m)

2009/10:m1369 Utvidgad skattereduktion för hushållsnära tjänster genom införande av RIT-avdrag

Regeringen har ett brett program för fler arbeten i ekonomin. Det ska inte bara löna sig att arbeta, utan också bli mer attraktivt att anställa och enklare att starta och driva företag. Som en del av regeringens jobbpolitik har avdrag införts för hushållsnära tjänster, reparationer, ombyggnad och tillbyggnad. Syftet med reformen har varit att stimulera fler arbetstillfällen inom denna sektor samt göra fler jobb synliga (och därmed beskattningsbara) i ekonomin.

Många studier visar att satsningar på IT och kommunikation har haft positiva effekter på Sveriges långsiktiga tillväxt och utveckling av välfärd. Flera studier visar även att investeringar på elektronisk infrastruktur är samhällsekonomiskt lönsamma och till viss del självfinansierade. Precis som IT & Telekomföretagens rapport, Färdplan för tillväxt och välfärd – en uppdaterad IT-politik (2009), visar så är det dags att utvidga skattereduktionen för hushållsnära tjänster, så att de även omfattar avdrag för IT-tjänster i hemmet. Regeringen bör med andra ord se över möjligheten att införa ett så kallat RIT-avdrag.

Eliza Roszkowska Öberg (m)

2009/10:m1421 IT i vården

En av vårdsektorns största utmaningar är att tillgodose krav och diversifierade behov som en allt mer åldrande befolkning medför. En av grundförutsättningarna för att kunna bibehålla vårdens höga kvalitet är personalens arbete effektiviseras. Genom IT och modern teknologi kan tiden med patienten öka medan tiden med administrativa uppgifter minimeras.

Vårdsektorn måste redan nu stimuleras till effektiva IT-lösningar för att kunna hantera de problem som är nära förestående. IT-infrastrukturen i landet behöver anpassas och bandbredden måste bli bättre rent kapacitetsmässigt. Den nationella IT-strategin för vården måste utvecklas på bred nivå. Just nu pågår ett arbete för att stödja möjligheterna till Hemsjukvård, som inkluderar egenvård och vård av anhörig. När det gäller just omställning av vården mot mer hemsjukvård kan vi exempelvis lära från Danmark, där antalet sängplatser har kunnat reduceras med 3 procent per år under en 3–4 års period. I Danmark har man valt att investera 3 miljarder i projekt som syftar till att implementera arbetskraftsbesparande teknologi i vården. (Se t ex: www.abtfonden.dk) Den danska semi-offentliga organisationen, Medkom, har gjort en rapport, Business Case for Home monitoring, som belyser dessa frågor närmare.

En annan central fråga handlar om att stödja övergången till ett mer mobilt arbetssätt. Vårdsektorn har en oproportionerligt stor andel stationära arbetsstationer, med sina 85 procent, vilket kan jämföras med övriga industrier, vars andel uppgår till knappt 40 procent. Detta förhållande är särskilt anmärkningsvärt då vården till sin natur genomsyras av en rörlig arbetsprocess.

Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:mp318 Riv upp IPRED-lagen!

Regeringens IPRED-proposition, som tyvärr bifölls av riksdagen så sent som förra riksdagsåret, påtalar att Sverige är sent med att införliva EG-direktivet 2004/48/EG och att svenska bestämmelser i flera avseenden inte motsvarar direktivets krav. Regeringens slutsats kom efter att EG-domstolen i början av året i ett spanskt fall avgjorde huruvida gemenskapsrätten innebär att medlemsstaterna är skyldiga att föreskriva en skyldighet att lämna ut personuppgifter i tvistemål, i syfte att skapa ett effektivt skydd för upphovsrätten. EG-domstolens slutsats var att medlemsstaterna inte är skyldiga att föreskriva en skyldighet för berörda att lämna ut personuppgifter i tvistemål.

Trots att Sverige inte var tvingat av EU-direktivet att lagstifta om rätten för upphovsrättsorganisationer att direkt hos domstol kräva ut personuppgifter om individer de misstänker fildelar upphovsrättsskyddat material, så gav regering och en oenig riksdag upphovsrättsorganisationer närmast polisiära befogenheter.

Förut utreddes upphovsrättsbrott av polisen som i sin tur vände sig till domstol. Nu har istället upphovsrättshavare getts rätten att vända sig direkt till domstol med information om upphovsrättsbrott för att kräva ut personuppgifter (anknutna till en specifik IP-adress). Detta

informationsföreläggande åtföljs av en sekretess i en månad, då den som uppgifterna gäller ska få information om detta tidigast en månad och senast tre månader efter att detta skedde. Varför denna månad? Är det inte rimligt att människor får kännedom om domstolsbeslut som berör dem?

Med stöd av denna sekretessmånad har upphovsrättsinnehavarna möjlighet att med abonnentuppgiften återigen vända sig till domstol och begära intrångsundersökning, närmast att likna vid privat husrannsakan som regeringen själv skrev. Flera steg tas som underlättar för upphovsrättsinnehavare att själva driva rättsprocesser, något som i praktiken ersätter den roll som polis och åklagare tidigare haft i upphovs-rättsmål.

Inte nog med att upphovsrättsinnehavarna getts polisära befogenheter; det finns en överhängande risk att nästa steg för företrädare för upphovsrättsinnehavarna är att kräva enskilda på stora belopp med hot om stämning inför domstol om de inte betalar direkt. Detta har exempelvis hänt i Danmark. Förutom de stora skadestånd människor riskerar att behöva betala efter en domstolsförhandling behöver även motståndarsidans stora advokatkostnader betalas vilket ofta inte kommer att täckas av hemförsäkringar. Människor riskerar att hamna i personlig konkurs. Många kommer kanske inte våga riskera detta och kan därför komma att betala fast de är helt oskyldiga.

Hoten om stämningar riskerar även att resultera i rena trakasserier mot enskilda som är oskyldiga. Frågan är också om lagen i flera delar innebär och riskerar att leda till att Internetanvändare presumeras skyldiga till dess de bevisat sin oskuld. Det skulle vara ett rättsligt systemskifte om enskilda drabbas av skadeståndskrav utan rätt till rättvis rättegång, och det reser frågor om konsekvenserna av lagen överensstämmer med Europakonventionen.

Dagens rättspraxis visar att domstolar anser att innehavaren av Internetabonnemang har bevisbördan. Den enskilde måste bevisa att de inte har genomfört den olagliga fildelningen som registrerats med dennes IP-adress. Denna utveckling är ytterst oroväckande för rättssäkerheten, och regeringen borde snarast tillsätta en utredning för att se hur Internetanvändares integritet och rätt till privatliv kan stärkas i svensk lagstiftning.

Att fildelning registrerats på ett Internetabonnemang innebär inte med automatik att det är innehavaren av abonnemanget som gjort sig skyldig till fildelningen. Förutom andra personer i hushållet eller gäster i bostaden använder sig många av trådlösa nätverk i dag. Faktum är att många får trådlösa nätverk av sin bredbandsleverantör utan att ha en aning om att de har ett trådlöst nätverk. Detta är givetvis egentligen inget problem eftersom trådlösa nätverk är oerhört praktiska, vilket också är anledningen till att så många använder sig av dem. Problemet är att det öppnar möjligheten för andra att använda sig av nätverken för exempelvis fildelning. Även om nätverken är låsta och krypterade är det relativt enkelt att ta sig förbi skyddet och använda sig av någon annans nätverk, någon som då riskerar att bli stämd utan att ha gjort någonting.

Konsekvenserna av regeringens proposition riskerar även att tillsammans med liknande förslag från regeringen förstöra för polisens brottsbekämpande arbete. Det har redan uppmärksammats att åklagare och polis kommer behöva lägga ner utredningar om allvarliga brott eftersom internetbolagen efter IPREDs införande inte längre sparar uppgifter om sina kunder särskilt länge. Effekten av lagen blir alltså att utredningar om allvarliga brott försvåras, precis sådan kritik som framfördes innan lagen infördes.

Så länge det inte finns användarvänliga lagliga alternativ kommer människor troligen att fildela. Om dessa vanliga människor fortsätter att jagas mer och mer repressivt finns risken att de börjar gömma sin trafik. Sättet är att gömma sig som en i mängden genom att skapa olika former av nätverk. Problemet är att inte bara fildelare kommer gömma sig där. Aktiviteter som tidigare gick att spåra vid brottsmisstanke kan bli omöjlig att finna. Det finns i dag flera olika anonymitetstjänster på Internet, och även om de tjänster som finns i dag ännu inte förhindrar spårning helt och hållet så tyder allt på att tekniken finns runt hörnet. I s.k. darknets kan den som delar med sig av information göra det helt anonymt, utan möjlighet till spårning. Detta innebär en skrämmande utveckling som kan innebära att terrorism, pornografibrott, narkotikabrott, dataintrång och andra grova brott skulle bli omöjliga att spåra. På så sätt finns det en djupgående motsättning mellan regeringens jakt på fildelare och övrig brottsbekämpning på Internet.

Med bakgrund av detta är det enda rimliga att riva upp de delarna av IPRED-lagen som ger upphovsrättsinnehavare och deras företrädare möjlighet att i domstol få ut uppgifter om vem som står bakom ett visst abonnemang samt de övriga befogenheter som är förknippade med den förstnämnda.

Lage Rahm (mp)

Tina Ehn (mp)

Per Bolund (mp)

Max Andersson (mp)

Ulf Holm (mp)

Mats Pertoft (mp)

Jan Lindholm (mp)

Peter Rådberg (mp)

Thomas Nihlén (mp)

Motion 2009/10:mp860 Fri programvara

Fri programvara består av datorprogram i vid mening där "receptet" för programmet finns tillgängligt för alla att läsa och där man i stort sett utan restriktioner kan använda sig av och ändra i programmet, eller som det står på Wikipedia, den fria encyklopedin: "Fri programvara är mjukvara som kan användas, studeras och modifieras utan restriktioner, eller med minimal restriktion enbart för att säkerställa att ytterligare mottagare också kan få dessa möjligheter."

Fri programvara har kommit att få en allt större spridning, främst eftersom det möjliggör ett mer effektivt sätt att få fram programvara, där alla delar av ett program kan granskas och förbättras av användare i hela världen samtidigt som alla kan använda programmen utan höga licenskostnader. Det säger sig självt att ju mer kompetens som finns tillgänglig för att förbättra någonting desto bättre har denna sak kapacitet att bli.

Anledningarna till att inte alla använder sig av fri programvara är förstås många. Till viss del kan det bero på att programvaruföretagen utnyttjar det faktum att programvarumarknaden inte är en perfekt fungerande marknad och att det ofta finns stora inlåsnings effekter. Om det är möjligt att binda upp en kund för en viss produkt där kunden tror att den inte har möjlighet att byta till en annan produkt är det givetvis mycket mer lönsamt än att tillhandahålla en produkt där kunden har möjlighet att byta leverantör.

Då är det svårare att förstå varför inte kunderna genomskådar dessa strategier och kräver att få en bättre produkt med möjlighet till större konkurrens. Till viss del beror detta säkert på att leverantörerna i många fall är betydligt större och med mer inflytande än kunderna. Men det beror säkert också på ren och skär konservatism och okunskap hos kunderna samt ett visst mått av missunnsamhet. Om en kund betalar för att utveckla en sak och en annan kund sedan kan använda detta gratis känns det kanske fel även om kostnaden för den första kunden skulle vara avsevärt lägre än om de båda fick betala. Det finns också beslutsfattare som bär på den intuitiva vanföreställningen att dyrare lösningar nödvändigtvis måste vara bättre, men så är helt enkelt inte fallet. Det finns också en seglivad myt om fri programvara, nämligen att det inte går att tjäna pengar på konceptet. Det är inte sant. Även om det inte finns möjlighet att ta betalt för själva programmet kan man ta betalt för allt runt omkring, såsom distribution, support, utbildning, anpassning, utveckling osv.

Med tanke på ovanstående är det i allra högsta grad relevant att statliga myndigheter och företag går före i processen att effektivisera och förbättra inte bara sitt eget användande av programvara utan hela samhällets. Det skulle onekligen sänka de statliga kostnaderna för programvara väsentligt och samtidigt förbättra konkurrensen och effektiviteten på den privata marknaden.

Det finns idag skräckexempel på att stora offentliga aktörer i Sverige i sina upphandlingskriterier av programvara från början har krävt att ett visst program, t.ex. ett operativsystem, ska vara det gällande. Om man på detta sätt begränsar sin upphandling genom att direkt bara peka ut ett företag underlättar det givetvis inte möjligheterna att få ett bra pris, en bra produkt eller än mindre en effektiv konkurrens på marknaden.

Utvecklingen inom detta område går raskt framåt. Många positiva exempel på hur fri programvara förbättrat verksamheter och radikalt minskat kostnader finns men tyvärr verkar inte regeringen ta frågan på allvar eller jobba särskilt med den. Några positiva skrivningar till öppen programvara finns, vilket inte är samma sak som fri programvara, men några resultat av detta eller något annat som regeringen gjort på området finns inte.

Det kan finnas goda skäl att använda icke-fria programvaror för vissa specialiserade funktioner när det inte finns goda alternativ tillgängliga, men det rimliga vore att statliga myndigheter och företag

upprättade handlingsplaner för en storskalig övergång till fri programvara, oavsett om det handlar om egenutveckling eller inköp.

Lage Rahm (mp)

Jan Lindholm (mp)

Mehmet Kaplan (mp)

Per Bolund (mp)

Max Andersson (mp)

Motion 2009/10:mp859 Öppna standarder i offentlig verksamhet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör upprätta en plan för övergång till öppna standarder i den offentliga sektorn.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om myndigheters elektroniska kommunikation med medborgare.

Riksdag och Regering har vid många tillfällen uttalat hur viktigt det är med standarder. Kortfattat kan sägas att standarder är överenskommelser om hur en viss sak ska göras eller beskrivas. Detta exempelvis för att underlätta för olika produkter att fungera tillsammans. Detta underlättar inte bara för tillverkarna utan även för konsumenterna och andra.

Tvärt emot vad man skulle kunna tro är inte alla standarder öppna. Många standarder är mer eller mindre slutna på olika sätt. Det kan handla om att processen att ta fram standarden inte är öppen, att det bara går att få ut den under sekretess eller att den bygger på patent som inte får användas utan stora avgifter eller endast med kraftiga restriktioner.

I många fall handlar det dessutom om att det människor tror är en standard i verkligheten inte alls är en riktig standard utan en "de-facto-standard". Ett företag kan ha utvecklat något som sedan spridits så mycket och använts av så många att det används mer än eventuella standarder på området. Öppna standarder är å andra sidan standarder där processen varit öppen, där standarden är tillgänglig, där det inte finns patent som hindrar användande och där det inte finns några restriktioner för återanvändning av standarden. Detta borgar förutom för det positiva med en standard även för ökad kvalitet i standarden eftersom möjligheten att bidra till standarden inte är begränsad.

Öppna standarder är dessutom någonting som ökar i omfattning och kommer att bli alltmer viktigt framöver och det skulle vara väldigt olyckligt om Sverige inte alls kunde ta del eller vara en del av detta. Sverige har tyvärr redan halkat på efterkälken. Det verkar som att det finns en stor stelbenthet kring detta, många gånger särskilt i den offentliga sektorn där allt som inte tillverkas av samma stora företag ofta ses med misstänksamhet.

Ett problem det företag eller den organisation som inte använder sig av öppna standarder kan drabbas av är att de satsat hårt och mycket pengar i en lösning som senare visar sig vara fel eller i varje fall inte möjlig att använda längre. Då kan det vara omöjligt att emigrera till någonting annat eller i varje fall väldigt dyrt.

Med användning av öppna standarder minimeras dessa risker. Det kommer alltid att vara möjligt att ta fram lösningar för öppna standarder och det kommer alltid vara möjligt att byta till någonting annat eftersom den öppna standarden är tydligt definierad och tillgänglig och möjlig för vem som helst att arbeta med.

En annan fördel med öppna standarder är att det underlättar för en väl fungerande marknad. Istället för de stora inlåsnings som slutna standarder men framför allt frånvaron av riktiga standarder medför så finns möjlighet att byta leverantör av produkter och tjänster utan att byta ut allting och med förvisningen om att inte allt som tidigare gjorts behöver göras om.

Med bakgrund i detta vore det orimligt om inte den offentliga sektorn i Sverige i större utsträckning gick över till öppna standarder. Idag är det många gånger omöjligt att kommunicera med myndigheter i Sverige med hjälp av öppna standarder. Detta är i sig anmärkningsvärt. Myndigheter måste kunna kommunicera med medborgarna och att, som i många fall görs, begära att denna kommunikation görs via produkter som kostar mycket pengar är inte rimligt när det finns bra, öppna alternativ.

Regeringen borde upprätta en plan för den offentliga sektorns övergång till öppna standarder på alla områden där sådana finns. Vidare borde det vara ett lagkrav att möjliggöra kommunikation med medborgarna på sätt som inte kräver användande av icke-standarder.

Lage Rahm (mp)

Max Andersson (mp)

Mats Pertoft (mp)

Motion 2009/10:mp711 Olåsta mobiltelefoner

Olåsta mobiltelefoner. många länder i EU, bl.a. Belgien och Italien, finns lagkrav på att alla som säljer mobiltelefoner låsta till ett abonnemang också måste sälja telefonerna olåsta. I Sverige är det däremot fritt fram att låsa in kunderna i långa avtal med operatörlåsta telefoner.

Det finns givetvis poänger med att låta företag tillämpa vilka affärsmodeller de vill men i många fall behöver också konsumenternas rättigheter skyddas. I och med att det är tillåtet att ta in elektronik fritt från andra länder i EU utan tull eller andra begränsningar finns det därför även möjlighet redan idag för vem som helst att privatimportera olåsta produkter. Däremot är det svårare att få support på dessa produkter eftersom säljaren befinner sig så långt bort.

Det rimligaste vore om det även i Sverige fanns regler som möjliggjorde för konsumenter att få möjlighet att köpa alla olika modeller av telefoner utan operatörlås och utan tvånget att binda upp sig för ett abonnemang.

Lage Rahm (mp)

Mats Pertoft (mp)

Motion 2009/10:0 Spam

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av offentlig verksamhets skydd mot spam. De senaste åren har vi upplevt hur utvecklingen av spam inom e-posttrafiken fått en utbredning som blivit alltmer ohållbar. Erbjudanden om bantningsmedel, porr, finansieringstjänster och lotterier sprider sig med rekordfart, ofta också kombinerat med virusfunktioner för att ytterligare sprida erbjudandena. Som privatperson och privatföretag finns idag funktionella filter för en stor del av spam-trafiken, men för offentliga verksamheter förhindras detta ofta av juridiska skäl. Det anses tillhöra en viktig del av offentlighetsprincipen att all inkommen e-post hanteras, diarieförs och sparas. Våra lagars oförmåga att förutsäga effekterna av tillämpningar av ny teknik är naturligtvis begränsade och rent tekniskt finns naturligtvis snart en gräns för när e-posthanteringen i offentliga verksamheter inte längre blir funktionell på grund av spam. Det blir dessutom alltmer resurskrävande att garantera datalagringskapacitet i takt med att mängden spam ökar. Det vore därför rimligt att en översyn genomförs i syfte att skydda även offentliga verksamheten från spam.

Tomas Eneroth (s)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Lars Wegendal (s)

Motion 2009/10:0 Mobiltelefonnätet

Idag är mobiltelefonen en självklarhet och många människor väljer den framför fast telefoni. Allt mer av offentlig och kommersiell service sköts också genom telefoner, varför en god mobiltäckning är en nödvändighet för att människor ska kunna klara sin vardagskommunikation. God mobiltäckning är också en viktig förutsättning för företagares möjlighet att driva sin verksamhet. Mobiltelefoner behövs i deras kontakter med kunder och leverantörer. Även för turister och andra besökare på en ort är mobiltelefonen viktig. En god mobiltäckning handlar också om säkerhet och trygghet i samhället. Det behövs för kontakter med vården, räddningstjänsten och andra institutioner vid behov av hjälp. I Dalsland är mobiltäckningen i vissa delar mycket dålig. Att områden med dålig eller obefintlig mobiltäckning mestadels finns i landsbygd, där avstånden är långa till samhälls- och annan service, gör sårbarheten för mindre orter ännu större. För att människor ska kunna bo, arbeta och röra sig tryggt i alla delar av Sverige måste det finnas en god mobiltäckning i hela landet

av Peter Jonsson (s)
Löpnnummer 1591

Motion 2009/10:0 Legalisering av söktjänster på Internet

Sverige har i Regeringsformen en mycket bra princip för fördelning av makten där domstolarna tolkar lagarna och riksdag och regering stiftar dem. Det har på sistone uppkommit mycket debatt i Sverige om olika domslut och debatten är viktig och bra. Utifrån riksdagsperspektivet är det dock viktigt att vi håller oss ifrån att kritisera enskilda domar som sådana och istället tar fasta på hur lagarna borde vara utformade för att få ett för samhället så önskvärt resultat som möjligt. Internet är mer och mer en del av det liv många lever i Sverige. De flesta i Sverige har också som grundprincip att det som är lagligt på Internet ska vara lagligt utanför Internet och tvärtom. Internet är en del av verkligheten precis som kvarterspizzerian är en del av verkligheten. Förhoppningsvis går kvarterspizzerian att nå via Internet och Internet att nå på kvarterspizzerian. Det har dock visat sig att lagstiftningen, utefter de domslut som uppkommit, ibland inte är perfekt utformat för att ta fasta på Internets naturliga del i världen idag. Telefonkataloger i Sverige är inte olagliga även om företag och privatpersoner som förekommer i dem i vissa fall har begått, begår eller kommer begå handlingar som är just olagliga. På samma sätt är det inte heller olagligt att referera till en olaglig handling eller ge en vägbeskrivning till någon som frågar efter en svartklubb. I ett demokratiskt land är det viktigt att det finns yttrandefrihet och möjlighet att diskutera det mesta utan att alltför mycket är kriminaliserat. Med bakgrund i ovanstående anser vi det naturligt att riksdagen ger regeringen i uppdrag att återkomma med ett lagförslag där det framgår att det i Sverige är lagligt att bedriva söktjänster på Internet.

Det är inte rimligt att det just på Internet ska vara olagligt om det händer att träffar i en sökning refererar till personer som för tillfället begår handlingar som anses olagliga, lika lite som det är olagligt att i en telefonkatalog referera till dem.

Lage Rahm m.fl. (mp)

Max Andersson (mp)

Mats Pertoft (mp)

Jan Lindholm (mp)

Motion 2009/10:0 IT i skolan

Dagens skolelever behöver delvis andra kunskaper och färdigheter än för fem eller tio år sedan. Den tekniska utvecklingen har hittills varit avsevärt snabbare än utvecklingen inom skolan. Höga krav ställs emellertid på elevernas datorkunnande inför arbetslivet. Den nya tekniken erbjuder möjligheter att ta hänsyn till flera olika sätt att lära sig än tidigare. Med den nya tekniken kan många elever engageras och motiveras genom att exempelvis studera i sitt eget tempo, upprepa svåra delar i undervisningen, lyssna på ljudfiler, titta på filmer, nyttja multimedia-lösningar och delta i interaktiva program. Om eleverna tidigt lär sig hur man använder Internet och hur man söker information på

nätet, så kan information från olika delar av världens hörn inhämtas och bearbetas. Tillgången till Internet gör det möjligt att kommunicera med andra människor och använda Internet i det vardagliga skolarbetet. Detta är särskilt viktigt för de elever som inte har tillgång till dator med Internet i hemmet. Internet ger också ökade möjligheter för elever med utländsk bakgrund, vilket bidrar till ökad integration. Den nya tekniken skapar nya möjligheter till kreativitet. Eleverna kan inte bara söka och hämta information, utan även producera material som på ett enkelt sätt kan användas av andra elever, andra skolor och övriga aktörer i och utanför Sveriges gränser. Sammantaget kan den nya tekniken ge ökad motivation i skolarbetet. Studietrötta elever kan på nytt uppleva skolan som relevant och rolig. Ett flexibelt lärande och arbetssätt måste genomsyra skolornas vardag, så att nämnda behov kan tillgodoses. Det är centralt att datorer samt användning av Internet och andra nya verktyg integreras med övriga skolämnen och skolans traditionella arbetssätt. Programvaror och datorer för lärande bör utnyttjas bättre för att utveckla barns kunskaper och färdigheter. Nya interaktiva sätt att lära ut måste integreras i undervisningen. För att underlätta elevernas IT-kunskaper bör nu regeringen se över möjligheten att införa en nationell elevdatapeng, som innebär att alla elever ska få rätt till en egen dator som stöd i skolarbetet.

av Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:0 Distansutbildningar

Distansundervisning är generellt sett förbjudet inom den svenska grund- och gymnasieskolan. Sofias skolan på Söder i Stockholm har emellertid erhållit dispens att bedriva distansundervisning för bland annat sjuka och utlandssvenskar. Därutöver har Värmdö gymnasium fått i uppdrag av Skolverket att sköta undervisningen för svenska gymnasieelever som befinner sig utomlands, då deras föräldrar exempelvis arbetar med biståndsfrågor eller bedriver forskning utomlands. För några år sedan antogs även svenska elever (som bodde i Sverige) på Värmdö gymnasiums distansutbildning, men detta förfarande fick kritik från Skolverket. Så fick man inte göra – trots att det i huvudsak handlade om elever med social fobi och elever som bodde långt bort. Skolverket har nu signalerat att de vill tillåta en något mer generös tillståndsprövning, men förfarandet ska fortfarande vara strikt och stelt. Skolverkets inställning rimmar illa med regeringens valfrihetsreformer på skolområdet och går tvärs emot de pedagogiska möjligheter som har öppnats upp med modern teknologi, såsom IT och lärplattformar i undervisningen. Nämnda pedagogiska lösningar möjliggör en effektiv distansundervisning med bibehållna kravbilder. Samtidigt öppnas dörren till alla elever som stimuleras och lär sig mer då modern teknologi används i undervisningen. Det är välkänt att modern teknik numera genomsyrar våra liv på ett genomgripande sätt. Detta blir särskilt tydligt bland gruppen barn och ungdomar, där drygt 80 procent använder Internet dagligen eller nästan dagligen. En sådan utveckling finns all anledning att omfamna från politiskt håll. Gymnasieskolan, som är en frivillig undervisningsform, måste tillåtas att genomföra distansutbildningar för de elever som efterfrågar just denna undervisningsform. Skolverkets uppgift handlar då mer om att fokusera på att alla elever, genom eget arbete, ska kunna erhålla de kunskaper och färdigheter som de behöver för att förverkliga sina livsdrömmar. Det är genom valfrihet och ett tydligt kunskapsfokus som vi bygger framtidens kunskapskola.

av Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:0 Skolverkets uppdrag att följa utvecklingen av IT i skolan

Informationsteknikens möjligheter i lärandet bör utnyttjas mer effektivt. IT-användningen i klassrummet behöver bli avsevärt bättre för att underlätta elevernas olika sätt att lära sig. Det handlar bland annat om att identifiera hur ämnesundervisningen kan bli bättre med hjälp av IT. Därutöver behöver digital kompetens lyftas fram i de nya läroplanerna. Lärarna måste erhålla en regelbunden kompetensutveckling på IT-området. Dessa tankar framkommer i en färsk rapport från Skolverket (September, 2009). Bakgrunden till rapporten utgörs av att Skolverket, hösten 2008, fick ett uppdrag från regeringen, att bedöma utvecklingsbehovet i skolan när det gäller IT-användningen. Skolverket skulle också ge förslag på nya insatser för att förstärka IT i lärandet. Den aktuella rapporten belyser främst fyra sakområden: (1) Digital kompetens i nya styrdokument, (2) Lärande och kompetensutveckling, (3) Attityder och bristfällig teknik, och (4) Behovet av att se över tekniska lösningar. När den nu gällande läroplanen infördes år 1994 var det i princip ingen som kunde förutse utvecklingen inom IT-området. Därmed var det svårt att formulera tydliga kompetens- och färdighetskrav för de behov som vi nu ser i såväl skolan som samhället i stort. I det pågående arbetet med att ta fram nya läroplaner och kursplaner erfordras emellertid en kraftsamling för att se till så att IT integreras på ett naturligt sätt i skolan. Det räcker inte att som Skolverket hävdar, föra "ett resonemang om kompetenskrav på IT-området". Den digitala kompetensen behöver framgå explicit och operativt. IT-användningen i klassrummet är relativt låg – trots att vi vet att arbetslivet numera ställer stora krav på elevernas data- och IT-kunskaper. Enligt Skolverket är ökningen av IT i skolan "i sig inget mål utan det viktiga är att föra en kontinuerlig diskussion om IT:s pedagogiska möjligheter och begränsningar". Denna bedömning är dessvärre alltför vag och riskerar att urvattnas. Tekniken kan spela en avgörande roll för att väcka studietrötta elevers intresse samt stimulera olika sätt att lära sig. Vidare finns det en markant pedagogisk poäng med att läraren visar hur IT kan användas inom olika områden och i olika miljöer. Detta erfordrar att lärarnas kompetens och förtrogenhet med IT förstärks och löpande uppdateras. Ett effektivt sätt vore att integrera dessa aspekter i den nya lärarutbildningen. Det måste finnas en långsiktig plan för hur IT ska integreras i lärarnas pedagogiska vardag. För att ytterligare möjliggöra nämnda pedagogiska innovationer behövs en uppgraderad datapark i landets skolor. Dagens brister, som exempelvis framgår av Skolverkets rapport, begränsar inte bara lärarnas användning, utan påverkar även deras attityder till IT. Om lärarna hänvisas till gemensamma datorer, vid gemensamma arbetsstationer, och om utrustningen i klassrummet är klart undermålig, så får detta allvarliga konsekvenser för lärarnas attityder till att använda och se de pedagogiska vinsterna med IT i skolan. Ansvaret faller ytterst på skolans huvudmän, dvs kommuner och ägare till fristående skolor, men det behövs gemensamma insatser för att skolan ska få tillgång till fler och bättre digitala "lär-resurser". IT kan exempelvis förbättra informationsutbytet mellan lärare och mellan skolor samt mellan skola och hem. En sådan utveckling förutsätter emellertid att olika system kan samordnas och utbyta information. Dagens skola saknar vanligtvis dessa system och på dessa områden finns det anledning att förtydliga det nationella regelverket. Ansvaret faller även, som nämnts, tungt på skolans huvudmän. Nu behövs standarder för att öka tillgängligheten och

informationsutbytet i skolan. Skolverket bör således få ett förlängt och utvecklat uppdrag från regeringen att följa och leda utvecklingen på området IT i skolan samt att utvärdera de erfarenheter som finns från svenska och utländska skolor som använder IT i lärandet. Uppdragets resultat i form av till exempel rapporter kan utgöra en viktig beslutsunderlag för skolans huvudmän. I grunden handlar uppdraget om att förse alla elever med lika möjligheter att i skolan erhålla kunskaper och färdigheter som gör att de kan förverkliga sina livsdrömmar.

av Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:0 Personlig integritet

Den personliga integriteten blir, med den moderna teknologin och brottsutvecklingen, alltmer problematisk. Å ena sidan finns det ett intresse av att värna den personliga integriteten och å andra sidan finns det anledning att nyttja ny teknik för att bekämpa den moderna brottsligheten. Vi lämnar ständigt elektroniska fotspår efter oss varje dag när vi använder kreditkort eller mobiltelefon. På Internet lämnar vi spår som till exempel IP-nummer, i trafiken övervakas vi av automatiska system. Våra inköp i större butikskedjor registreras. Det är angeläget att kartlägga hur den personliga integriteten påverkas av nämnda lagring samt utreda vilka åtgärder som kan vidtas för att förstärka och tillvarata medborgarnas intressen. Sett ur ett historiskt perspektiv har utvecklingen successivt urholkat den personliga integriteten. Enligt Datalagen från år 1973 (Datalagen 1973:289) var, som bekant, all insamling och databehandling av personuppgifter en kränkning av den personliga integriteten. Numera har statsmakten ett annat förhållningssätt. Det är viktigt att hitta en bra balans mellan säkerhet och personlig integritet. Föreliggande problemställning, vad den personliga integriteten är och hur dagens regelverk påverkar den, måste utredas brett. Särskilt bör helhetens komplexitet beaktas rörande hur den personliga integriteten värnas på nätet och i det vardagliga livet samtidigt som statsmakten skyddar sina medborgare och tillvaratar upphovsrättsliga intressen.

av Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:0 IT och kultur

Vår historia engagerar ett stort antal människor och blir allt viktigare för vårt samhälle. Vårt svenska kulturarv är angeläget för oss idag och centralt att bevara för framtida generationer. Det behöver regelbundet utvecklas med hög kvalitet. Kulturarvet kan även erbjuda många en spännande yrkeskarriär. I denna utveckling spelar IT en nyckelroll. IT blir alltmer en kulturbärare och skapar incitament för nya kulturformer, såsom YouTube. En "tvåvägskultur" håller på att breda ut sig. Vi lyssnar och tittar inte längre enbart på existerande verk, utan vi skapar numera även innehållet i kulturen. Nämnda utveckling ställer i sin tur nya krav på kulturpolitiken. För det första måste statsmakten skapa neutrala marknadsvillkor. För det andra måste kulturarvet digitaliseras, så att kulturarvet kan tillgängliggöras för ännu fler människor. Inte minst yngre generationer efterfrågar kultur via nya medier. Oxford Text Archive var pionjärer på området och utvecklade tidigt en metod

inom vetenskapliga sammanhang för att spara dokument "för evigt" med hjälp av digital teknik. Metoden innebär att skiftliga dokument kan sparas i en version som gör det möjligt att läsa dokumenten oberoende av morgondagens programvaror.

Inom ramen för det så kallade Accessprojektet har en omfattande satsning gjorts för att vårda, bevara och tillgängliggöra kulturinstitutioners samlingar. Sammanlagt har 643 miljoner, exklusive några mindre "olika anslag", gått till att tillgängliggöra kulturarvet åren 2006–2009. Enligt Kulturrådet är det emellertid oklart hur stor andel som gått till just digitaliseringsarbeten, då Accessprojekten även har innefattat en rad sysselsättningsprojekt. Det är centralt att verksamheten med att tillgängliggöra kulturarvet fortsätter samt att andelen för digitaliseringsarbeten anges. Arbetet behöver även breddas, så att ännu fler kulturinstitutioner och dess material omfattas. Även äldre arkiv bör inkluderas och tillgängliggöras genom nya medier. Ett framstående projekt inom digitaliseringsarbetet utgörs av Riksantikvariatsämbetets projekt Kulturarv 2.0. Arbetet med digitaliseringen av kulturarvet måste intensifieras och samordnas. Vi behöver dessutom en sammanhållen svensk kulturportal som samlar länkar till alla museer och konstverk som är digitaliserade.

av Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:0 IT och lärandet

Numera genomsyrar IT våra liv på många områden. Dagens elever behöver delvis andra kunskaper och färdigheter än för fem eller tio år sedan. Höga krav på elevernas datorkunnande ställs inför deras framtida arbetsliv. Därför är det angeläget att ett flexibelt lärande och arbetssätt genomsyrar skolornas vardag så att dessa behov kan tillgodoses. Programvaror och datorer bör utnyttjas mer för lärande och för att utveckla barns kunskap, till exempel genom nya interaktiva sätt att lära ut. Samtidigt vet vi att den tekniska utvecklingen hittills har varit avsevärt snabbare än skolornas utveckling. Vidare visar erfarenheter från kommunsektorn att många kommuner inte har uppdaterat sina riktlinjer för IT på åtskilliga år och att underhållet av datamiljöerna många gånger är eftersatta. Därför är det centralt att regeringen tar ett helhetsgrepp på frågor rörande IT i skolan i den kommande skolpropositionen. Enligt uppgift från Skolverket saknar drygt sju av tio lärare i grundskolan och drygt två av tio lärare i gymnasieskolan en egen dator i tjänsten. Om inte skolans personal får tillgång till bättre utrustning riskerar nämnda förhållande att lägga en hämsko på undervisningens kvalitet. Lärarnas kunskaper kring moderna undervisningsformer begränsas och elevers olika sätt att lära sig kan inte beaktas tillräckligt. Vissa elever får således det svårare att tillgodogöra sig erforderliga kunskaper och färdigheter inför arbetslivet. Enligt Skollagen (SFS 1985:1100) är kommunerna huvudmän för grundskolan och kommunerna och landstingen är huvudmän för gymnasieskolan (1 kap. 4 §). Huvudmannaskapet innebär bland annat att det är kommunerna som sköter finansieringen av skolornas verksamhet, exempelvis läromedel, lärarlöner, lokaler, elevvård och administration m.m. Kostnaderna för en elevplats varierar således mellan skolor och kommuner. Det är alltså upp till kommunerna att införskaffa läromedel till skolan, vilket även

torde inkludera datorer. Det finns emellertid inget ramavtal som kommunerna kan åberopa vid införskaffande av datorer. Inte heller finns det några nationella riktlinjer i övrigt vad gäller datautrustning och prisrekommendationer. Det innebär att det är upp till den enskilda kommunen att bestämma i dessa frågor. Regeringen bör se över möjligheten att införa en nationell datapeng, som innebär att alla lärare har rätt till en dator i arbetet. Enligt en rapport från Riksdagens utredningstjänst går det att utrusta samtliga lärare med datorer som har en rimlig standard från cirka 350 miljoner kronor. Genom ett nationellt ramavtal, som exempelvis förhandlas fram med hjälp av Sveriges Kommuner och Landsting, skulle denna kostnad kunna pressas ytterligare. Nu behövs ett gemensamt grepp på frågor rörande IT i skolan.

av Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:0 Dataspelesbranschens potential

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att dataspelesindustrins potential erkänns och utvecklas genom ett nationellt framtidsprogram. Dataspelesindustrin, som är en del av den breda upplevelseindustrin, är en relativt ung, växande och utvecklingsbar bransch. Den ger jobb och exportintäkter och driver på den tekniska utvecklingen. Dataspelesbranschen har stora möjligheter att utvecklas utifrån den styrkeposition den har i dag och kan bli vår nya exportframgång likt musiken var på 1990-talet. Branschen kan också komma att spela en större roll i framtiden än i dag inom till exempel utbildning, vård och kultur. Idag finns över 100 dataspelesföretag i Sverige, mer än hälften är små företag med mellan en och tre anställda. Totalt jobbar uppskattningsvis 1400 personer inom branschen. Förra året omsatte företagen tillsammans över 1,3 miljarder kronor. Det var en ökning med 21 procent förra året. Försäljningen av dataspel i Sverige uppgick 2008 till tre miljarder, vilket bara innebar 600 miljoner i momsintäkter. I Norden är det Sverige och Finland som intar tätoppositionen. Norden har i sin tur fler sysselsatta än Frankrike och Tyskland. Men i Europa är det Storbritannien som sysselsätter flest. Jämför man Europa med andra regioner sysselsätter vi numera fler än Japan, men fortfarande är det USA (och Kanada) som har flest sysselsatta. Svenska spel håller hög kvalitet, vi producerar många så kallade trippel-A-spel inte minst i relation till hur många som arbetar med dataspelesutveckling. Dataspel har blivit en folkrörelse. Hälften av alla svenskar spelar dataspel och andelen ökar stadigt. Den demografiska utvecklingen kan komma att innebära att dataspelandet blir mera utbreddt än vad tv-tittandet någonsin har varit i Sverige. 70-talistgenerationen, som är uppväxt med dataspel, slutar inte spela och alla yngre generationer har dataspel som en naturlig del av sin mediekonsumtion. Därutöver har spelmediet på senare tid hittat fram till nya målgrupper som pensionärer och medelålders kvinnor. I takt med att utbudet utvecklas tillkommer nya publikgrupper. Uppfattningen om vad ett dataspel är måste hela tiden vidgas. Det finns ett flertal tillväxtområden för dataspel så som nyttospel, reklamspel, spel i utbildning, tekniköverföring i närliggande branscher och medicinska tillämpningar. En ännu ganska utforskad aspekt av dataspel är rehabiliteringen och aktiveringen av äldre. Ett exempel är att spelkonsolen Wii och dess interaktiva sport- och träningsspel ett populärt nöje på en del äldreboenden. Här finns ett utforskat fält där

Sverige kan bli världsledande. Redan idag finns flera svenska företag på området, exempelvis Curictus som skapar spel för behandling av strokepatienter och Cogmed som utvecklar spel för att öka koncentrationen hos barn med ADHD-diagnos. Regeringens handlingsprogram för de kreativa näringarna är otillräckligt. Datspelens potential måste uppmärksammas ytterligare. Men då behövs det en sammanhållen politik för området. För att utveckla branschens potential inom utbildning och vård måste det tas ett helhetsgrepp på branschen utifrån såväl jobbskapande som kulturellt perspektiv. Det bör därför tillsammans med branschen utarbetas ett framtidsprogram dataspelsindustrin. Tillsammans med branschen bör exempelvis utbildning, dimensioneringen och kvaliteten på utbildningen för dataspelsutveckling på högskolor, universitet och KY se över. Också forsknings- och utvecklingsmöjligheter i branschen måste ingå i ett sådant framtidsprogram.

av Luciano Astudillo (s)

Motion 2009/10:0 IT med tackning hos alla

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av fungerande bredband och mobiltelefoni också på landsbygden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige behöver en nationell IT-strategi.

Flera av oss som bor på landsbygden brottas dagligen med dåliga kommunikationer. Dåliga vägar har länge varit ett bekymmer men nu har informationssamhällets bristande kommunikationer tillkommit. Mobiltelefoner med ytterst dålig täckning och modem eller trådlösa Internetuppkopplingar med uselt låga överföringshastigheter är dessvärre vardag och försvårar arbetet och tillvaron på landet. För ett tiotal år sedan var bredband åt alla en välkänd paroll i landet, men det löftet har långtifrån infriats. För människor och företagare som finns på landsbygden finns behoven men däremot inga kommersiella intressen som möjliggör en utbyggnad. Stöd har förvisso utbetalats under en följd av år men enligt en färsk utredning är det fortfarande 25 % av befolkningen som inte har tillgång till 2 Mbit bredband i hemmet. En andel som kommer att öka kraftigt i samband med att det kommer att ställas krav på högre kapacitet och att den befintliga infrastrukturen i form av koptarnätet kommer att monteras ned. Samtidigt har hushåll och företag som finns på landsbygden ett extra stort behov av bredband genom sitt perifera geografiska läge, som i sig skapar minskad tillgänglighet till service och aktiviteter.

En fjärdedel av Sveriges invånare befinner sig alltså i ett virtuellt utanförskap och i takt med att alltmer service förläggs till webben ökar utanförskapet. I budgeten för 2009 skrev regeringen "att målet för politiken för informationssamhället bör vara säkra, robusta och lättillgängliga kommunikationer som i första hand tillhandahålls genom effektivt fungerande marknader. Det ska finnas ett stort utbud av tjänster som underlättar vardagen för hushåll och företag i hela landet." Det skriver vi gärna under på men så ser som sagt inte tillvaron ut för alla. Många länder har lagt fast en vision och en strategi för framtidens IT och också avsatt medel för tillhörande investeringar. Sverige har halkat efter på området och behöver nu ta ett samlat grepp för framtiden. Undertecknade hoppas

därför att en nationell IT-strategi utarbetas och att frågan om säkra, robusta och lättillgängliga kommunikationer i hela landet infrias inom snar framtid. Bredband och mobiltelefoni tillhör infrastruktuursatsningar i modern tid och måste jämföras med den gamla teleutbyggnaden på 1900-talet. Målsättningen måste vara att alla oberoende av var i Sverige han eller hon befinner sig ska kunna prata i mobiltelefon och kunna använda bredband på jobbet eller i bostaden.

av Betty Malmberg och Lars-Arne Staxäng (m)

Motion 2009/10:0 Lagen om signalspaning

Efter en riksdagsbehandling som var exceptionell fick den borgerliga regeringen igenom den så kallade FRA-lagen (lagen om signalspaning) i juni, 2008. Lagen ger Försvarets radioanstalt (FRA) rätt att inte bara signalspana mot trådlös kommunikation utan även mot telekabel. Lagens utformning innebär i praktiken en massavlyssning. Något som kommer att drabba helt oskyldiga människor. Lagen tar heller inte hänsyn till rättssäkerhet och integritetsskydd.

Landets säkerhet är väsentlig. Därför behövs det en försvarsunderrättelseverksamhet. Men den måste förenas med ett starkt skydd för den enskilde att slippa bli avlyssnad eller övervakad utan rimliga skäl. Det lagförslag som regeringen lagt fram saknar detta skydd och är därför ett hot mot den enskildes integritet.

Lagen om signalspaning måste rivas upp och regeringen tillsätta en parlamentarisk utredning som börjar om från grunden

av Ann-Christin Ahlberg (s) Hans Olsson (s) Phia Andersson (s)

Motion 2009/10:0 Enhetlig energimärkning av apparater i hem och på arbetsplatser

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda ett införande av en enhetlig energimärkning av apparater i hem och på arbetsplatser.

Motivering Människors val gör skillnad. Att människor får mer kunskap och har möjlighet att skaffa mer information stärker den enskildas makt över sin situation och över möjligheterna att påverka sin omgivning. Att stärka konsumentmakten genom att öka förutsättningarna för konsumenter att göra aktiva och upplysta val främjar också den fria marknadsekonomin.

För att människor ska vilja och kunna fatta beslut som ligger mer i linje med klimatmålen krävs bättre redskap. Det kan handla både om ny teknik och nya styrmedel. Ny teknik kommer utvecklas och utformas så att den underlättar för människor att göra energisnåla val. Såväl den fria grundforskningen som den tillämpade forskningen är grunden till att denna utveckling sker men lika viktig är den starka efterfrågan på dylik teknikutveckling vilket gör att det således finns pengar att tjäna.

Men även styrmedel för att stärka konsumentmakten inom energi och klimatområdet är eftersträvansvärt. Ett exempel på styrmedel vore att införa en enhetlig energimärkning av olika

apparater i hem och på arbetsplatser. På ett liknande sätt finns idag märkning för vitvaror eller innehållsdeklarationen i livsmedel.

Det bör snarast tillsättas en utredning hur ett dylikt system av energimärkning kan se ut samt hur det kan införas. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

av Nina Larsson (fp)

Motion 2009/10:0 Digitalisering av landets samlingslokaler

För att möta framtidens behov behöver många samlingslokaler ny teknisk utrustning. Med bredband och satellitmottagning, ljusstark projektor och duk i storformat samt bättre ljudåtergivning så kan man koppla upp sig mot en konferens eller ta emot en teaterföreställning från Dramaten eller en operaföreställning från New York.

Ny teknik ger därmed stora möjligheter till förnyelse men också ökad demokrati; fler kan ta del av bildnings- och kulturutbud långt från hemkommunen. En satsning på den digitala tekniken ger unika möjligheter för Hela Sverige att leva. Samlingslokaler som kan erbjuda modern teknik attraherar den unga generationen.

Den sittande filmutredningen behandlar frågan om behovet av digitalisering. Det är av största vikt att nya resurser tillkommer och att riksdagen tar ställning till vilken instans som ska ansvara för frågan om digitaliseringen av samlingslokalerna. På samma sätt som det allmänna stödet till samlingslokalerna är uppbyggt, nämligen en tredelning av insatserna mellan samlingslokalen, staten och kommunen, är att föredra även vid ett stöd för digitalisering.

Vi anser att frågan om digitaliseringen av landet samlingslokaler utreds, dels hur ett stöd för digitaliseringen kan ske, dels vilken instans som skall ansvara digitaliseringen. Detta bör ges regeringen till känna.

av Kenneth Johansson och Birgitta Sellén (c)

Motion 2009/10:0 Mobiltelefon täckningen på landsbygden

Mobiltelefonen används dagligen av de allra flesta svenskar. I städer och tätorter fungerar täckningen, men på landsbygden är det ofta sämre. Trots fler mobilteleoperatörer och fler master så kvarstår bekymren i vissa bygder.

De totala intäkterna för mobiltelefoni i Sverige var 2007 över 18 miljarder kronor. Förra året var det första gången som intäkterna från mobiltelefoni var högre än dem från den fasta telefonin. 2007 fanns drygt 10 miljoner mobilabonnemang i Sverige.

Konsumenter har ingen rätt att kräva täckning med mobil telefoni. Det är operatörernas tillståndsvillkor och den utbyggnad operatörerna finner kommersiellt motiverad som avgör var det finns mobiltäckning.

Detta handlar om delaktighet i samhället för människorna på landsbygden, och är en viktig del i att skapa förutsättningar för utveckling i hela Sverige. Men det handlar också i hög grad om säkerhet. Människor som t ex arbetar med jord och skog eller turism behöver tryggheten i att kunna nå eller nå ut om en olycka händer eller om kontakt måste etableras med omvärlden, t ex vid skogsarbete. Sammalunda gäller för människor som rör sig i skog och mark av andra anledningar.

Uppenbarligen fungerar inte marknaden och samarbetet mellan mobilteleoperatörerna tillräckligt bra så att master samutnyttjas fullt ut, och så att tillräckligt många master etableras. Uppenbarligen har inte PTS (Post- och Telestyrelsen) tillräckliga muskler för att villkora de tillstånd som ges för att fullgod täckning ska erhållas över hela landet.

Det finns också intressanta förslag om att staten kunde använda pengar ifrån försäljningen av frekvenser till att sponsra fler basstationer, och det hedrar regeringen att man arbetar med frågan. En möjlig väg kan också vara att berörda kommuner tillsammans med mobilteleoperatörerna för frågan framåt.

Vi är medvetna om att det också finns en oro hos några människor att det finns för mycket el- och telestrålning på jordklotet och i Sverige, och de kopplar olika besvär till dessa och kräver lågstrålande zoner. Vetenskapen gör dock bedömningen att t ex mobiltelesignalerna inte medför de besvär som några kopplar till dem. Den problematiken får diskuteras i annan ordning, och kan inte användas för att försvara en för dålig mobilteletäckning på delar av vår landsbygd.

Vi vill med denna motion driva fram en uthållig lösning på de bekymmer vi har påtalat, och vi anser därför att regeringen bör återkomma med förslag till riksdagen på hur människorna utanför städer och tätorter i vårt land (på landsbygden) snarast ska tillförsäkras en god och fungerande mobiltelefonitäckning.

av Staffan Danielsson och Anders Åkesson (c)

Motion 2009/10:0 Gränsöverskridande IT-brottslighet

Många i Sverige blir kontaktade per telefon med uppmaning att ringa ett nummer för att exempelvis kunna ta del av exklusiva priser de redan vunnit. Andra får liknande erbjudanden genom datorn. Det som händer när en person följer uppmaningen är att de blir debiterade kostnader för sina telefon- eller datakonton.

Detta är mycket lukrativ verksamhet för bedragarna, eftersom dataservrar vanligen finns i länder där det är svårt att nå bedragarna. Polisen lägger inte heller stora resurser på att spåra dess brottslingar, eftersom belopp inte alltid är så höga, även om de kan vara kännbara för en enskild person.

Olika typer av bedrägerier genom IT-teknik växer lavinartat, vilket understryker behovet av utökad polisiärt samarbete över gränserna. Det är angeläget att regeringen aktivt verkar för att den andel av EU:s resurser som används för bekämpning av gränsöverskridande brottslighet ska öka.

av Agneta Lundberg och Jasenko Omanovic (s)

Motion 2009/10:Sk213 Förmånsbeskattning av IT-produkter i tjänster

I dag har mobiltelefoner och bärbara datorer blivit en naturlig del av vår vardag. Den så kallade MiniPC:n har på senare tid kommit att bli ett nytt och behändigt verktyg inom datautveckling för många företag och organisationer. Om en arbetsgivare i dag tillhandahåller en mobiltelefon till sina anställda enligt abonnemang med fast avgift med tydligt syfte att denna skall användas inom ramen för arbetet skall den anställde rimligen inte förmånsbeskattas för privatsamtal som kan ha förekommit. Detta gäller under förutsättning att arbetsgivaren i varje enskilt fall bedömer att det är av väsentlig betydelse för att den anställde skall kunna utföra sina arbetsuppgifter att ha tillgång till mobiltelefon. Förmånen att kunna ringa privata samtal får då bedömas vara av begränsat värde och svår att särskilja från nyttan i anställningen. Andra privata tjänster via mobiltelefonen omfattas dock inte av skattefriheten om de ligger utanför den fasta avgiften och faktureras separat.

Har man som anställd blivit tillhandahållen en mobiltelefon av sin arbetsgivare kan man även ofta koppla om den för privat användning genom prefix så att arbetsgivaren inte debiteras för privata samtal. Förmånsbeskattning av mobiltelefoner och bärbara datorer ger inte några större medel till staten i dag. Kontrollrutiner kostar istället stora pengar vilket med största sannolikhet bidrar till att göra detta till en förlustaffär för staten. Vi måste istället se till att Sverige följer med omvärldens utveckling. Vårt land har sedan 1990-talets början ett solitt rykte som en framstegsvänlig och framtidsorienterad IT-nation. Detta får vi inte låta gå förlorat. Dagens utveckling innebär att man inte skall kunna bli förmånsbeskattad utan att det i likhet med en kontorstelefon skall vara möjligt att använda en tjänstetelefon när företaget godkänner det. Man skulle kunna lösa frågan på flera olika sätt. Hur man löser det är inte det viktigaste. Vårt mål är att det på ett snabbt och enkelt sätt blir genomfört. Endera inför man schablonmässig förmånsbeskattning på noll kronor för mobiltelefon i tjänsten och skulle därmed på ett enkelt vis motverka den konflikt som ofta uppstår och skapa klarare regler och bättre incitament för arbetsgivare att tillhandahålla mobiltelefon för sina anställda med en mobiltelefon. Man kan också helt undanta mobiltelefoner från förmånsbeskattningsregler, vilket vore det tydligaste men kanske beslutsmässigt inte det enklaste och snabbaste sättet att få till en regelförändring. Man får ringa på kontorstelefonen och då borde det rimligen vara lika självklart att obehindrat få ringa på mobiltelefonen, utan krångel och behov av omkopplingar. Många företag, organisationer och myndigheter har nu fastpris abonnemang för mobiltelefoner, vilket innebär att ett privatsamtal inte kostar någonting extra; och många företag, organisationer och myndigheter införskaffar sig system med bara mobiltelefon med fasta telefonnumret kopplat till mobilen (man har alltså ingen bordstelefon). Gränserna mellan fasttelefoni och mobiltelefoni suddas ut. Gränsen mellan ett tjänstesamtal och privatsamtal är heller inte självklar. Man kan behöva ringa familjen på grund av att man måste jobba längre eller av annan anledning, vad skall då det samtalet betraktas som. Alla tillvägagångssätt är lika fel ur skatteteknisk synvinkel och det enda rätta är att få till stånd en generell regel. Det kan inte vara meningen att såväl offentliga arbetsgivare som stat, kommuner och landsting, som privata företag skall bryta mot skatteregler helt omedvetet. Detta är en enkel regeländring som på sikt även kommer att underlätta arbetet för Skattemyndigheten som då kan inrikta sitt arbete på andra viktiga frågor.

av Jan-Evert Rådström och Eliza Roszkowska Öberg (m)

Motion 2009/10:K209 Elektronisk röstning

Valproceduren i Sverige har i princip sett likadan ut sedan den allmänna rösträtten infördes. Man lägger ned en valsedel i ett kuvert och klistrar igen. Rösträknarna bockar av de röstande, sprättar upp kuverten, räknar rösterna och meddelar resultatet till Valmyndigheten. Systemet har många fördelar, men också en del nackdelar.

Den främsta fördelen med nuvarande röstningsförfarande är att rösthemligheten med stor säkerhet behålls. Ingen påverkas otillbörligt i vallokalen. Men vad som sker under den förtida röstningen vet dock ingen, och fler och fler sägs utnyttja det alternativet.

En fördel kan också vara att det är relativt enkelt, att vi alltid gjort så och att alla vet hur det fungerar. Samtidigt finns många nya svenskar som har andra traditioner och tycker att vårt system är krångligt.

Nackdelarna har blivit allt tydligare. Det mest uppenbara är att det tar tid att räkna alla röster. I synnerhet sedan personvalsinslaget infördes. Det kan ta flera veckor att avgöra hur många röster partierna fått och vilka personer som blivit valda.

En annan nackdel är att det uppenbarligen inte är klart för alla hur man gör och att systemet medger underkända röster. I förra årets val underkändes 2 216 röster i riksdagsvalet och 2 372 i landstingsvalen. Om drygt hälften av de underkända riksdagsrösterna hade tillfallit Kristdemokraterna skulle partiet ha fått ytterligare ett mandat. I flera kommuner är situationen likartad. Valresultatet är ofta så jämnt att mandatfördelningen hänger på endast ett fåtal röster. Ett aktuellt exempel från senaste valet är Klippans kommun där endast en röst slutligen avgjorde majoritetssituationen, i det här fallet fick Moderaterna ytterligare ett mandat på Sverigedemokraternas bekostnad. Ser man till personvalskryssen kan en enda markering, eller avsaknad av sådan, avgöra om en person blir vald eller inte.

Ett bra och rättvist valsystem ska inte ge utrymme att tolka väljarnas röster. Det känns ovärdigt. Varje avgiven röst måste tillfalla det parti och den person som väljaren avsett. Allt annat är högst otillfredsställande. Underkända röster är ett underkännande av demokratin.

Mot ovanstående bakgrund finns det skäl att utveckla och modernisera den svenska röstningsmetoden. Tekniken har utvecklats en hel del sedan det svenska valsystemet togs i bruk. I andra länder, bland annat Estland, USA och Indien, prövas nu elektroniska röstningsförfaranden med stor framgång och utan att man ger avkall på valhemligheten. Sverige har mycket att lära av detta.

Elektronisk röstning har den fördelen att det inte går att göra fel, antingen kryssar man i en viss person eller så gör man det inte. Den elektroniska valsedeln går inte att vika eller smutsa ned så att den inte går att läsa.

Ytterligare en fördel med elektronisk röstning är att valresultatet bör gå betydligt fortare att få fram. Elektronisk röstning skulle också kunna innebära att röstdeltagandet ökade eftersom det blir mer tillgängligt.

Säkerheten lyfts ofta fram som argument mot elektronisk röstning. Samtidigt kan vi i dag utföra alltfler tjänster elektroniskt där samma krav på säkerhet ställs, bland annat att deklarerat och utföra bankärenden. Säkerheten förefaller också vara löst i andra länder där elektronisk röstning prövats.

Regeringen bör initiera och ställa sig positiv till försök med elektronisk röstning.

av Mats Gerdau och Elisabeth Svantesson (m)

Motion 2009/10:Ju207 Kränkningar på Internet

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett visst IP-nummer ska lämnas ut av operatörerna till de brottsbekämpande myndigheterna även när det misstänkta brottet enbart kan leda till ett bötesstraff.

I januari i år polisanmäler tio unga flickor i Falkenberg en film som lagts ut på nätet. Totalt omfattar filmen 32 unga flickor från 14 år. Bilderna, som är porträttbilder från deras bilddagböcker på nätet, har någon gjort en film av med musik och texter som är oerhört kränkande och i vissa fall även rasistiska. En 14-åring pekas ut som ortens största hora. Negerhora är ett annat påstående som bilderna kompletterats med. Filmen har spridits på MSN och Youtube. Hur många som sedan kopierat och spridit den är svårt att uppskatta. Konsekvenserna för de drabbade tjejerna är kolossala. I skolan får de höra kommentarer och sexuella anspelningar som är oerhört kränkande. Flera av tjejerna mår oerhört dåligt då deras självförtroende och självbild allvarligt skadats. Polisen rubricerar detta som sexuellt ofredande. Åklagaren rubricerar dock filmen som förtal. Det innebär att polisen inte kunde jobba vidare med fallet då denna rubricering inte gör det möjligt att få ut bostadsadressen till IP-adressen. Någon månad senare läggs ytterligare två filmer ut på nätet med grova sexuella trakasserier av barn. Åklagaren anser då att det är sexuellt ofredande och polisen startar en utredning. Ytterligare en film med ytterst grova och kränkande texter läggs ut inför skolstarten 2009. Sammantaget i Falkenberg är cirka 50 flickor i åldern 14 till 17 år drabbade. Detta är dock bara toppen på ett isberg då detta sätt att skada barn och ungdomar är betydligt vanligare än man vid en första anblick kan tänka sig. Enligt Datainspektionen har nästan varannan ungdom upplevt någon form av mobbningsliknande beteenden på Internet. Framst utsätts pojkar för nätmobbning, men flickor utsätts i mycket större utsträckning för sexuella trakasserier. Frågan berör därmed tiotusentals ungas vardag.

Det måste alltså i dag till en kränkning där straffpåföljden kan vara fängelsestraff för att polisen ska ha möjlighet att begära fram identiteten bakom ett visst IP-nummer. Det är mycket otillfredsställande och strider enligt min mening mot den allmänna rättssuppfattningen. För om

lagstiftningen tillåter privata bolag att vid illegal fildelning få fram identiteten bakom ett visst IP-nummer så borde förstås polisen kunna också kunna göra detta när någon allvarligt kränker barn.

Polismetodsutredningen föreslår att uppgifter om vem som innehar ett visst IP-nummer ska lämnas ut av operatörerna till de brottsbekämpande myndigheterna även när det misstänkta brottet enbart kan leda till ett bötesstraff. Detta tycker jag är högst rimligt. Om polisen skulle kunna agera redan vid bötesstraff så skulle denna typ av brottslighet enklare kunna stävjas.

av Hans Hoff (s)
Löpnummer 60

Motion 2009/10:Ub203 Nätskolor

Att få en ny chans i livet kan för en ung person handla om att få stöd tillbaka till en fungerande skolgång efter lång frånvaro. Skolk är en riskfaktor för att unga ska hamna i brott. Vi måste på ett bra sätt motivera unga människor att gå i skolan.

Nätskolan är till för att räcka ut en hjälpande hand till de barn som inte vill gå i skolan – barn som är mobbade, har inlärningssvårigheter eller av andra skäl inte trivs i skolan.

Nätskolan finns redan på flera håll i världen och är en virtuell skola för 13-18 åringar som inte klarar av eller vägrar gå till skolan och för dem som är utkastade från traditionell undervisning. De får chans till gemenskap och en väg till utbildning. Den virtuella läromiljön är öppen 24 timmar per dygn sju dagar i veckan.

Olika forskningsresultat visar att närmare 90 procent av de unga har nått allmän behörighet till gymnasiet efter att ha varit aktiva i nätskolor.

Distansundervisning på detta sätt kan även ha ett stort värde i andra utbildningssammanhang och bidra till att förverkliga den likvärdiga skolan. Den nya tekniken ger spännande möjligheter för elever att nå ett större utbud av kurser än de som ges på den egna skolan.

Om vi i Sverige skulle satsa på nätskolor ger vi möjlighet för alla att uppnå godkända resultat genom att utnyttja teknikens hjälp – det viktiga är att man lär sig, inte var det sker någonstans.

av Helena Bouveng (m)

2009/10:m1848 Kommuners arbete för fortsatt miljöeffektivisering

En viktig komponent för att nå Sveriges mål om minskade utsläpp av koldioxid är tillse att ny teknik snabbt kan tas i bruk. Genom ny teknik kan vi fortsätta att höja levnadsstandarden samtidigt som miljön påverkas mindre. Ett särskilt intressant område är så kallade smart grids (ungefär "smarta elnät") som innebär att elnäten byggs om för framtidens annorlunda mönster av produktion och konsumtion av elektricitet. Kombinerat med nästa generations elektriska hushållsapparater är potentialen för energieffektivisering betydande. Kommuners samhällsplanering (översiktsplaner,

detaljplaner och bygglov) är en nyckelfaktor för att påskynda utvecklingen då det är i planeringsfasen det avgörs om gammal ineffektiv teknik eller ny och miljövänlig sådan kommer användas. Därför bör särskilda ansträngningar göras för att kommuner i sitt planarbete fasar ut mindre miljövänliga former av eldistribution.

Det nuvarande kraftnätet är byggt för central produktion av elektricitet (främst i norra Sverige) och transport av denna söderut till hushåll och företag. Förbrukningen varierar stort över dygnet och den exakta förbrukningen vid ett visst tillfälle är svårt att förutspå med exakthet. När nya och miljövänligare alternativ blir vanligare uppstår svårigheter med att leda ut elektricitet från de platser där den genereras för överföring till konsumenterna.

Vindkraftsparker i södra Sverige eller ute i havet, solpaneler på hustak och vågkraft är nya sätt att generera elektricitet. Platserna för dessa verksamheter är inte samma som för nuvarande produktion, vilket kräver att kraftnätet byggs ut. Produktion i liten skala på exempelvis hustak hos enskilda konsumenter gör samtidigt att det blir svårare att planera och förutspå utbud och efterfrågan. Då elektricitet i praktiken måste konsumeras samtidigt som den produceras leder för hög produktion till ineffektivitet och för låg i värsta fall till strömavbrott.

Smart grids är ett samlingsnamn på de egenskaper ett elnät och apparater anslutna till detta behöver ha för att kompensera eller neutralisera för framtidens elproduktion. Med hjälp av avancerad styr- och mätutrustning kan man mycket mer detaljerat än idag mäta och förutspå konsumtionen av elektricitet och därmed tillse att tillräcklig mängd produceras vid ett givet tillfälle. Det går även att med enkla medel utrusta kommande generationer av vitvaror och andra hushållsapparater med möjligheten att anpassa förbrukningen efter vad kostnaden är vid varje tillfälle. Därmed kan förbrukningen styras så att efterfrågan utjämnas. En efterfrågan som inte varierar alls över dygnet är svår att uppnå men varje steg i en sådan riktning innebär ökad effektivitet i elnätet och minskade kostnader för att ha beredskap för en nivå som bara behövs vid enstaka tillfällen på dygnet. Det är möjligt att ha olika taxor för olika tidpunkter och på så sätt styra användning som är priskänslig men inte tidskänslig.

När det enskilda hushållet eller företaget inte bara är konsumenter av elektricitet utan även producenter öppnas möjligheten att sälja överskottsel, som exempelvis kan uppstå en sommardag då solpaneler genererar el men ingen är hemma och förbrukar den. Eftersom IT-mognaden är hög skulle en marknadsplats där man kan köpa och sälja el via Internet utan svårigheter kunna prövas i Sverige.

Flera stora vitvarutillverkare är redo att inom några år påbörja leveranserna av nya modeller med inbyggda små datorer som kommunicerar med smarta elnät. Samma utveckling är sannolik för laddning av elbilar (kan oftast laddas nattetid).

Det är viktigt att planarbetet i kommuner och regioner anpassas till utvecklingen, varför särskilda projekt i samarbete med byggnadskontor kan vara värdefullt. Regeringen bör därför starta ett gemensamt projekt med exempelvis Sveriges Kommuner och Landsting och även enskilda kommuner för att se över hur man i planarbetet fastställer att all nybyggnation redan från början ska vara anpassad för smart grids.

Om de politiska målen om att minska utsläppen av växthusgaser med 30 % till år 2020 och därefter minska dem ytterligare ska uppnås, är utvecklingen av kommunernas planarbete för smart grids rimligen ett steg på vägen.

av Staffan Anger (m)

Motion 2009/10:s37105 IT i skolan

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell it-strategi.

Motivering

För 10 år sedan hade ingen hört talas om en iPod - hur ser verkligheten ut om 10 år?

Det är inte mycket vi kan säga säkert om framtiden, men två saker vet vi definitivt när vi försöker förbereda oss inför den - den kommer att vara mer digital, och förmågan att lära mer kommer att alltid att vara viktig. Vi behöver metoder som förbereder för arbete och medborgarskap i ett kunskapsintensivt och högteknologiskt samhälle.

EU-kommissionen har listat åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande. En av dessa är just digital kompetens. Digital kompetens är ett vitt begrepp som innefattar flera olika delar, från att ha kunskaper i hur man hanterar datorer, mobiltelefoner och programvaror till att utveckla en kritisk och reflekterande attityd till informations- och kunskaps teknologi (IKT). Att utgå från de sätt olika elever använder IKT och de förkunskaper elever har, kan också ha ett starkt värde för hur undervisningen ska utformas.

Det finns två huvudskäl till att introducera IKT i skolan. Det ena är det pedagogiska. Datorn är ett bra verktyg att bedriva undervisning med och IKT-användning stödjer de flesta ämnen och lärsituationer. Det andra handlar om skolans uppdrag att överbrygga digitala klyftor eftersom det fortfarande kommer att finnas grupper som inte har tillgång eller goda förutsättningar att använda tekniken.

Sverige är ett av världens mest teknikutvecklade länder. Däremot har Sverige halkat efter jämfört med andra länder när det gäller utvecklandet av lärandet med stöd av digital teknik, att utveckla lärarbetet med IKT och att utveckla skolan med samma verktyg. Norge, Danmark och England är bra exempel på länder som kontinuerligt utvecklat stöd och skaffat sig en organisation för att hantera detta. Det är hög tid att vi tar detta på allvar och verkligen intensifierar våra ansträngningar, annars kommer Sveriges unga att hamna på efterkälken.

Ett av de stora skälen till att skolan i bred mening inte har tagit till sig nyttan av modern teknik är den bristande tillgängligheten. Det finns inga andra arbetsplatser där IKT används för stora delar av arbetet där man skulle acceptera att behöva boka en apparat, gå till ett annat rum, vänta på sin tur etc.

Även om de flesta svenska barn och ungdomar är användare av den nya tekniken så finns undantag, dessutom återspeglar sig socioekonomiska förhållanden i hur barn och ungdomar använder IT utanför skolan och det påverkar deras användande av verktyg i lärandet. Skolverkets uppföljning som presenterades våren 2009 visar att tillgången till IKT i skolan ökar (om än långsamt), men framförallt att det finns betydande skillnader mellan skolorna. Vi vill ha en modern skola för alla elever. Elevernas tillgång till IT är en central del av detta. Staten har ett ansvar och detta måste tydliggöras i en nationell IT-strategi för skolan, något som kommer att stärka Sverige som kunskapsnation.

Skolan behöver en nationell it-strategi. Viktiga utgångspunkter för en nationell strategi är:

Digitala hjälpmedel.

Utgångspunkten måste vara att alla elever och lärare ska ha tillgång till digitala hjälpmedel.

Kraftsamla resurserna.

Idag är ansvaret för den digitala utvecklingen i skolan splittrat på flera olika instanser. En viktig utgångspunkt för en kraftfull nationell strategi är att samla resurserna i en organisation. En nationell organisation kan också inventera skolors resurser, uppmuntra samarbeten mellan olika kommunala och fristående skolor, och vara till stöd för skolor som vill göra gemensamma investeringar.

Integrera digital kompetens i alla skolans styrdokument.

IKT är både ett verktyg för att nå kunskap, men att behärska IKT är också en viktig kunskap i sig. Därför behöver rätt ställda lärandemål för elevernas digitala kompetens vara satta och kontinuerligt utvärderas.

Läroarbetsutveckling och kompetensutveckling.

Många lärare anser inte att de har tillräckliga kunskaper för att använda IKT som ett pedagogiskt verktyg i undervisningen. IKT måste därför få ökat utrymme i utbildningen av nya lärare. På samma sätt är det viktigt med strategisk kompetensutveckling av de som redan är lärare. Det måste också finnas god tillgång till särskilda IT-pedagoger till stöd för lärarna.

Digitalisera läromedlen.

Initiativ måste tas så att en betydligt större del av alla läromedel också blir digitala.

Marie Granlund (s)

Mikael Damberg (s)

Agneta Lundberg (s)

Louise Malmström (s)

Peter Hultqvist (s)

Thomas Strand (s)

Caroline Helmersson-Olsson (s)

Jan Emanuel Johansson (s)

Motion 2009/10:Ub343 Ökad tillgång till digitala hjälpmedel i skolan

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av förbättrad tillgång till digitala hjälpmedel i skolorna.

EU-kommissionen har listat åtta nyckelkompetenser för ett livslångt lärande. En av dessa är digital kompetens. Digital kompetens är ett vitt begrepp som innefattar flera olika delar, från att ha kunskaper i hur man hanterar datorer, mobiltelefoner och programvaror till att utveckla en kritisk och reflekterande attityd till informations- och kunskaps-teknologi.

Datorn är ett bra verktyg att bedriva undervisning med. Skolan har ett uppdrag att överbrygga digitala klyftor eftersom det fortfarande kommer att finnas grupper som inte har tillgång till eller goda förutsättningar att använda tekniken.

Sverige är ett av världens mest teknikutvecklade länder. Däremot har Sverige halkat efter jämfört med andra länder när det gäller utvecklandet av lärandet med stöd av digital teknik. Det är hög tid att vi tar detta på allvar och verkligen intensifierar våra ansträngningar, annars kommer Sveriges unga att hamna på efterkälken.

Ett av de stora skälen till att skolan i bred mening inte har tagit till sig nyttan av modern teknik är den bristande tillgängligheten. Även om de flesta svenska barn och ungdomar är användare av den nya tekniken så finns det undantag, dessutom återspeglar sig socioekonomiska förhållanden i hur barn och ungdomar använder IT utanför skolan och det påverkar deras användande av verktyg i lärandet. Skolverkets uppföljning som presenterades våren 2009 visar att det finns betydande skillnader mellan skolorna. I en modern skola är tillgången till digitala hjälpmedel en central del. Därför behövs det en nationell strategi för att komma till rätta med bristen på tillgången till digitala hjälpmedel. En strategi måste först och främst innefatta tillgång till digitala hjälpmedel för alla elever och lärare men också kompetensutveckling av lärare så att de kan använda dessa verktyg liksom en större satsning på digitala läromedel. På så sätt förbättrar vi Sveriges konkurrenskraft på sikt och skapar grunden för tillväxt och fler jobb.

Désirée Liljevall (s)

Motion 2009/10:m1728 E-fakturera mera

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förbättra för användningen av elektroniska fakturor.

Motivering

Sedan drygt ett år finns en föreskrift att svenska statliga myndigheter ska använda sig av standarden Svefaktura för elektroniska fakturor. Detta är ett bra initiativ för att fler företag, både inom offentlig

och privat sektor, ska hantera sina fakturor elektroniskt. Elektroniska fakturor sparar både tid och pengar och är viktiga för att minska vår miljöpåverkan. Användningen av e-fakturor effektiviserar således administrationen, detta är väldigt värdefullt speciellt för små företag. Istället för att lägga tid och pengar på traditionell fakturering kan svenska företag effektivisera sina rutiner. Det skulle gynna våra företag om de istället kan lägga mer pengar och tid på att utveckla sina verksamheter.

Enligt Statistiska Centralbyråns undersökning om svenska företags användning av IT 2008 framgår att runt 10 % av företagen i Sverige tar emot och/eller betalar med någon form av e-faktura. Stora företag är bättre i detta sammanhang, medan små företag tillhör de minst flitiga användarna av e-fakturor. I Danmark och Estland ligger samma tal på nära 30 %, och i jämförelse med andra europeiska länder ligger svenska företag runt genomsnittet för användning av e-faktura.

Svenska företags hantering av e-fakturor sker alltså i begränsat antal. En aspekt i detta sammanhang är att det finns flera olika standarder för e-fakturor, och inte endast svefakturan som staten använder. Det är troligt att det på sikt kommer att utvecklas en gemensam standard för e-fakturor. Men små företag som i dagsläget använder en standard kanske inte kan använda just den standarden för e-fakturor i sina affärer med ett annat företag, och vice versa. Detta medför att företag antingen skapar egna system för elektroniska fakturor eller hanterar sina fakturor på traditionellt vis. Detta resulterar i mycket krångel och förluster i både tid och pengar för företagen.

Svenska företag bör uppmuntras att sköta sin fakturahantering med elektroniska fakturor. Detta sparar pengar, tid och miljöpåverkan. Svenska företag ska i första hand syssla med att förbättra sina verksamheter, inte fastna i administrativt krångel. E-fakturor är en god möjlighet för svenska företag att spara pengar och tid. Möjligheterna till en synkronisering av standarder för elektroniska fakturor och till en uppmuntring för svenska företag att införa elektronisk hantering av fakturor bör därför utredas.

Anna Tenje (m)

Motion 2009/10:s28100 Minska arbetsrelaterat resande genom ökad IKT-användning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att staten och statliga myndigheter som pådrivande föredöme begränsar de arbetsrelaterade bil- och flygresorna avsevärt genom ökad användning av t.ex. Videokonferenssystem.

Motivering

Ett viktigt bidrag till att minska de klimatpåverkande koldioxidutsläppen är att avsevärt minska det flyg- och bilburna arbetsrelaterade resandet till kunder, filialer, leverantörer, konferenser m.m.

I IT- och telekomföretagens rapport "Färdplan för tillväxt och välfärd - en uppdaterad IT-politik" behandlas denna fråga. Rapportens analys betonar att videokonferenssystem kan ersätta mycket av det arbetsrelaterade resandet, genom flexibelt arbete. Resandet inom jobbet, till kunder, filialer eller

leverantörer, kan ersättas av videokonferenser eller andra existerande mer eller mindre avancerade lösningar.

I IT- propositionen från 2004/05 föreslogs det att en kartläggning av utvecklingen av flexibla arbetsformer vid statliga myndigheter skulle göras. Studien skulle särskilt belysa vilka miljöeffekter de nya arbetsformerna har och förslag till rutiner och indikatorer för regeringens fortsatta uppföljning på området skulle lämnas. Vad har då hänt med dessa beslut?

Vintern 2007/08 kunde Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) konstatera att riksdagsbeslutet inte behandlats av varken den gamla eller den nya regeringen. I stället för att försöka reducera det arbetsrelaterade resandet har svenska myndigheters flygresor ökat kraftigt de senaste åren. Enligt en granskning från SvT har exempelvis Vägverket och Banverket ökat sina flygresor med 20 procent vardera mellan 2005 och 2007.

Privata företag som Telia Sonera och IBM har gått före och visat att man med redan befintlig teknik, men med nya arbetsformer, avsevärt kan reducera arbetsrelaterat resande. Koldioxidutsläppen har minskat med 70 procent på sex år. Nästan 60 procent beror på ett bättre utnyttjande av internet i form av bland annat virtuella möten och mobilt bredband.

Inom detta område bör självklart staten och de statliga myndigheterna vara pådrivande genom att utgöra ett föredöme. Mot denna bakgrund bör regeringen ta initiativ till att det arbetsrelaterade resandet minskar avsevärt med hjälp av bl.a. videokonferenssystem inom det statliga ansvarsområdet.

Håkan Juholt (s)

Motion 2009/10:s28099 Energisnål grön IT

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen arbetar fram en nationell strategi för IT och miljö.

Motivering

Klimathotet – det vill säga de pågående klimatförändringarna till följd av framför allt den industrialiserade världens utsläpp av växthusgaser – är vår tids största globala utmaning. Utsläppen av växthusgaser måste minskas radikalt genom ökad användning av förnybara bränslen och energi, användning av ny teknik och – inte minst – energieffektivisering.

Under 10-15 åren har användningen av datorer och datoriserad elektronik ökat dramatiskt. Internet har blivit en betydande och omistlig informationskälla och utvecklingen av nya sociala medier har på kort tid blivit en viktig kommunikationskälla. Den snabba utvecklingen av denna elektronikbransch medför emellertid såväl miljö- och klimatproblem som genom dess strålning även hälsoproblem.

IT- och telekomföretagens rapport "Färdplan för tillväxt och välfärd – en uppdaterad IT-politik betonar att IT-stödda åtgärder kan hjälpa till att minska klimathotet samt ge positiva effekter inom

hälsoområdet. Rapporten slår fast att IT-användning bidrar till en högre energiförbrukning via ökat antal datorer och servrar etc. Sammantaget beräknas IT-produkterna själva, från tillverkning till skrotning, stå för två procent av världens energiförbrukning. Användningen av råvaror, energi och arbetskraft kan på ett flertal sätt effektiviseras. Processer kan kontrolleras och styras med IT:s hjälp, så att negativ miljöpåverkan kan reduceras eller helt elimineras. Miljöövervakningssystem är komplexa och kräver avancerat IT-stöd, som skulle kunna bli en viktig exportvara. Någon nationell strategi för IT och miljö har, trots mängden av förslag, inte tagits av regering eller riksdag.

Mot denna bakgrund bör regeringen ta initiativ till en nationell strategi för en energisnål grön IT-sektor.

Håkan Juholt (s)

Motion 2009/10:m1935 IT i äldreomsorgen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att IT skall integreras i äldreomsorgen för bättre vårdkvalitet.

Motivering

Antalet äldre kommer att öka under de kommande årtiondena samtidigt som många äldre har önskemål är att kunna bo kvar i det egna hemmet så länge som möjligt. Undersökningar visar att de boendeformer som finns för äldre idag bör utvecklas för att möta upp mot förväntningarna hos kommande generationer av äldre. Möjligheten att få vård i hemmet är efterfrågad och skulle med modern teknik kunna erbjudas tryggt och effektivt. För att driva på utvecklingen i önskad riktning bör ett försöksområde för framtidens vård inrättas, där aktörer inom sjukvård och omsorg erbjuder vård och service i hemmet med stöd av ny tekniska lösningar.

Flera företag och organisationer arbetar redan idag inom sina områden med att förbättra vården och omsorgen genom ökad användning av informationsteknisk utrustning. En del är inriktade på att stödja personalens planering och arbete, till exempel program för mobiltelefoner med möjlighet att lista arbetsuppgifter, schema och beställningar som väntar. När nya prioriteringar görs kan schemat enkelt planeras om och larm kan gå ut till personal att de akut behöver göra en insats på annan plats. Avklarade uppdrag kvitteras vilket gör att kvalitén kan följas upp lättare. Tiohundra, som är ett samarbete mellan Stockholms Läns landsting och Norrtälje kommun arbetar för att införa en kundportal där den äldre kan se planerade besök från hemtjänsten, maträtter som serveras med mera.

Stockholms stads fastighetsbolag för omsorgsfastigheter, Micasa, har i sitt arbete med Stockholms vision för år 2030 undersökt hur framtida seniorer vill bo. Kortfattat blev resultatet att skillnaderna mot dagens utbud stora. Sociala aktiviteter, resor, god mat och internet på rummet i äldreboendet ses som en självklarhet.

Framtidens äldre förväntar sig service som möjliggör att bo kvar längre upp i åldrarna än vad som är vanligt idag. Detta ställer bland annat krav på att utveckla vården och omsorgen. Vård i hemmet,

mobila vårdcentraler och möjligheten att göra vissa typer av undersökningar utan att den äldre måste åka till ett sjukhus är en naturlig följd av en utveckling där allt fler äldre bor kvar hemma. Exempel kan vara att enklare men ofta återkommande rutinundersökningar genomförs av patienten som är uppkopplad via videokonferens till läkare eller sjuksköterska. I andra fall kan vårdpersonal i ett mobilt vårdteam ha kontakt med andra team eller personal på sjukhus som arbetar med flera mobila team samtidigt. Dessa nya arbetssätt kan ge ökad livskvalitet och samtidigt spara tid och resurser.

För att möta dessa framtida behov och ta tillvara på den kunskap som redan idag finns om tekniska lösningar för ökad livs- och vårdkvalitet bör ett boende där moderna tekniska lösningarna används i verksamheten utvecklas.

Margareta Cederfelt (m)

Motion 2009/10:m1943 Samhällsservice via IT för personer med funktionsnedsättning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att garantera personer med funktionsnedsättning tillgång till samhällsservice via internet.

Motivering

En viktig samhällsuppgift är att underlätta för personer med funktionsnedsättning att leva ett fullvärdigt och normalt liv. När allt fler aktiviteter har koppling till eller genomförs helt via internet ger det stora möjligheter för personer med funktionsnedsättning att delta på samma villkor som andra. Samtidigt behöver stöd utvecklas och erbjudas för att möjliggöra detta. Sverige som en av de ledande IT-nationerna har här en given roll att ligga i framkant. Ett bra första steg är att alla tjänster som stat, kommun och landsting erbjuder via internet är anpassade med hänsyn till funktionsnedsattas behov.

Statliga Handisam har på regeringens uppdrag utrett arbetet med att tillhandahålla hjälpmedel till personer med funktionsnedsättning. Området för internet och kommunikation kallas för eInkludering och slutsatserna är att mycket återstår innan de handikappolitiska målen uppnås på detta område.

Målen för handikappolitiken "är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet, jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder" som det formuleras i proposition. 2008/09:1.

Handisams utredning visar att de övergripande målen behöver implementeras även för området eInkludering och där generera konkreta och utvärderingsbara delmål. Det är delvis möjligt att använda nuvarande lagstiftning och ändå uppnå förbättringar.

Ett särskilt viktigt område att belysa är offentlig service via internet. När fler och fler tjänster kräver dator med internetuppkoppling påverkar detta personer med funktionsnedsättning. I en del landsting ses dator som ett hjälpmedel landstinget bekostar men i andra gäller motsatt inställning. Det är rimligt att kunna ha kontakter med myndigheter på ett effektivt och modernt sätt oavsett var i landet en person bor, varför nationella kvalitetsriktlinjer bör tas fram för att säkerställa detta.

I upphandlingsskedet av en ny tjänst är kostnaden som lägst att tillse att tjänsten är anpassad för personer med funktionsnedsättning. Att ändra i befintliga tjänster är dyrare och att göra en helt ny tjänst kan vara ännu mer kostsam. I offentliga upphandlingar och i interna projekt med e-tjänster finns möjlighet att ställa krav på att tjänsterna eller produkterna från början, eller med enkla förändringar, ska kunna nyttjas av funktionsnedsatta.

Framväxten av ett informationssamhälle ger goda möjligheter för personer med funktionsnedsättning att delta på samma villkor som alla andra. Därför är det avgörande att redan nu göra de viktiga val som leder till att detta blir verklighet.

Förslag på hur detta kan förverkligas kan vara att de tjänster över internet som erbjuds av offentlig sektor ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättningar. Det kan även handla om att utarbeta nationella riktlinjer som säkerställer att rätten till stöd för införskaffande av IT-utrustning som hjälpmedel gäller i hela landet. Men det kan även gälla hur man i offentliga upphandlingar kan säkerställa att krav på att produkter och tjänster redan från leverans kan användas av personer med funktionsnedsättning.

Margareta Cederfelt (m)

Motion 2009/10:m1974 Utvärdering av IT-projekt i offentlig sektor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvärdera IT-projekt i offentlig sektor.

Motivering

Genom åren har ett stort antal lyckade och mindre lyckade IT-projekt genomförts av myndigheter och andra aktörer inom offentlig sektor. Framgångsrika exempel som pekas ut är bland annat projekt hos Tullverket och Skatteverket.

Uppmärksamheten som riktas mot mindre lyckade projekt är med rätta stor, men troligen inte tillräcklig då lärdomar från de framgångsrika projekten hade kunnat användas för att förhindra skenande kostnader och förseningar.

Bara de senaste åren har exempelvis Försvarsmakten, Försäkringskassan, en myndighet med ansvar för anmälan till högskoleutbildningar och flera andra myndigheter varit i blåsväder med anledning av IT-projekt. Enligt uppgifter i branschtidningar kan IT-kostnaderna för Försäkringskassan komma att bli över 10 miljarder kronor över flera år för ett projekt att använda ett så kallat affärs- och resursplaneringssystem för utbetalningar av bidrag. Försvarsmaktens projekt att få ordning på sin ekonomi har också varit omskrivet. Vid vissa tillfällen har icke-fungerande system gjort att det varit risk för att Försvarsmakten inte skulle kunna inkomma med ekonomiska rapporter av god kvalitet och i tid till staten, betala räkningar och tillse att de anställda får lön i tid.

Ytterligare ett exempel är en myndighet med ansvar för högskolestuderandes val av utbildningar och högskolor har en hemsida som flera år i rad kraschat när sista anmälningssdag närmast sig.

I en del fall har utvärderingar av enskilda projekt genomförts (av egna myndigheten eller av Statskontoret) men vad som tycks vara nödvändigt är en särskild arbetsgrupp som arbetar myndighetsövergripande. Att kalla detta för en IT-haverikommission kan vara befogat i en del fall där kostnaderna, leveranstiden och resultatet blivit långt från de ursprungliga planerna. Med bättre kontroll över framtida IT-projekt och dokumenterade lärdomar från framgångsrika genomförda projekt finns en potential att spara stora summor pengar för skattebetalarna samtidigt som servicen kan förbättras genom enklare och effektivare tjänster. En arbetsgrupp bör därför tillsättas för att utvärdera IT-projekt i offentlig sektor.

Staffan Anger (m)

Motion 2009/10:kd772 IT-politisk strategi

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av tydliga mål. Visioner och strategier för utbyggnad av IT-infrastruktur.

Motivering

Sverige är en ledande IT-nation men vi kan inte slå oss till ro utan måste hela tiden arbeta för att behålla en tätposition. Redan idag görs mycket av många olika aktörer, såväl offentliga som privata. Kommunala stadsnät bygger ut nätet, kommuner och landsting utvecklar och inför e-tjänster, företag utvecklar nya IT-lösningar, och regeringen driver på. Bland annat har finansdepartementet under de senaste åren arbetat intensivt med att utveckla så kallad e-förvaltning, medan socialdepartementet presenterat ambitiösa projekt för IT inom vården.

Därutöver behöver det formuleras tydliga mål, visioner och strategier vad gäller utbyggnaden av IT-infrastruktur. Regeringen bör tydliggöra detta. Med tydligt uttalade mål från regeringens sida blir det lättare för andra aktörer, allt ifrån myndigheter och kommuner, till företag och medborgare, att veta vilken insats som kan förväntas av vem och när. Tydlighet och långsiktighet behövs för att medborgare och företag ska känna tilltro till IT-infrastrukturen. Annars försvåras det regionala tillväxtarbetet.

Syftet med ett tydliggörande av en IT-politisk strategi är att stödja det framväxande jobbskapande kunskapssamhället och ett socialt- och miljömässigt hållbart samhälle. Att stödja framväxten av nya innovationer och produkter är viktigt både ur ett samhällsekonomiskt och ur ett demokratiperspektiv.

För att behålla vår tätposition är det viktigt att Sverige fortsätter bygga ut IT-infrastrukturen. Detta kommer att kräva såväl fasta som trådlösa förbindelser. Det förutsätter en fungerande marknad, där investeringar möjliggörs och uppmuntras och att de regelverk som omger strategin är teknikneutrala.

Regleringen av marknaden måste syfta till konkurrensneutralitet, samtidigt som investeringsviljan inte hämmas. Utnyttjande av frekvensutrymme för trådlös kommunikation kommer att vara en avgörande faktor för att vi i närtid ska kunna få en acceptabel täckning med bredbandskapacitet också på mindre orter och på landsbygden. I det arbetet kommer staten genom Post- och telestyrelsen att ha en nyckelroll.

För att marknaden och olika offentliga aktörer ska kunna göra långsiktiga bedömningar om investeringsbehov, är det väsentligt att tydliga och uppdaterade politiska mål finns gällande hastighet och täckningsgrad. Det behövs ett förnyat politiskt ställningstagande till hur hög överföringskapacitet som medborgare, företag, institutioner m.fl. kan förvänta sig och ställa krav på framöver. Detta bör ges regeringen till känna.

IT-lösningar understödjer tillsammans med infrastrukturutbyggnaden utvecklingen mot ett ekologiskt hållbart samhälle. Viktigt är även att driva tjänsteutvecklingen och underlätta för medborgare och företag att verka. Därför behöver arbetet med utvecklandet och införandet av e-tjänster, i all offentlig verksamhet, fortgå med oförminskad styrka. Detta bör ges regeringen till känna.

Emma Henriksson (kd)

Motion 2009/10:s45007 Tillgång till telefonkommunikationer och Internet i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgång till telefonkommunikationer och Internet i hela landet.

Motivering

Lagen om elektronisk kommunikation säger att alla ska ha tillgång till telefoni i sin bostad till rimligt pris. Lagen säger också att alla ska ha "funktionell tillgång" till Internet. Detta är viktigt, eftersom fungerande telefonkommunikationer och Internet idag är självklara i ett fungerande civilt och arbetsliv. Allt fler av samhällets och kommersiella tjänster sköts genom telekommunikationer och Internet. De har också stor betydelse för tillgången till samhälls- och övrig information, kulturupplevelser, media och som debattforum.

Trots lagen finns det stora regionala skillnader, även om Sverige i ett internationellt perspektiv får anses ha en mycket god täckning vad gäller fast telefoni och mobila kommunikationsnät.

Av Post- och telestyrelsens (PTS) rapport "Samhällsomfattande tjänster, rätt till telefoni" i november 2008 framkommer att den nedmontering av den fasta telefonin som nu pågår i Norrlandslänen kommer att fortsätta. I många fall kan den fasta telefonin ersättas med andra lösningar som mobila tjänster, men det kan inte erbjudas alla. På fem års sikt räknar PTS med att ytterligare 2 500 abonnenter kommer att bli utan anslutning till det allmänna telefont nätet.

Detta är självfallet oacceptabelt.

De kommersiella krafterna tillgodoser idag i stort sett det nationella målet att alla i Sverige ska ha tillgång till telefoni i sin fasta bostad eller fasta verksamhetsställe. Men enligt PTS finns det områden där marknaden inte kan tillgodose behoven.

Rapporten "Mobila kommunikationsnät i Sverige 2007" från PTS visar bland annat att täckning för kapacitetstjänster i dag saknas i stora delar av norra halvan av Sverige. Någon undersökning av täckningsgraden för mobiltelefoni senare än 2007 har inte genomförts, men klart är att det fortfarande finns stora områden i delar av Jämtlands, Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands, Dalarnas, Gävleborgs och Värmlands län där det inte finns någon mobiltäckning.

Det är inte godtagbart av flera skäl. Den säkerhet och trygghet som anses självklar för alla medborgare i vårt land, inte minst när det gäller hälso- och sjukvård samt räddningstjänst, åsidosätts för dem som lever i dessa delar av landet. För att människor ska kunna bo, arbeta och röra sig tryggt i alla delar av Sverige måste mobiltäckningen i Sverige bli bättre. Att områden med dålig eller obefintlig mobiltäckning mestadels finns i Sveriges glesbygd, där avstånden är långa till samhällsservice, gör sårbarheten för glesbygden ännu större.

Det krävs därför statliga insatser om den fastställda ambitionsnivån om allas rätt till telekommunikationer ska kunna uppnås.

När det gäller bredbandutbyggnaden påtalar PTS i rapporten "Bredbandskartläggning 2008" att ett stort antal hushåll och företag saknar bredbandsaccess eller är helt beroende av en enskild accessform. Även här krävs särskilda insatser av regeringen för att skapa förutsättningar för tillgång till bredband i hela landet.

Mobila nät används i dag även i allt större utsträckning för dataöverföring med hög kapacitet. För att ytterligare utöka tillgängligheten till tjänster med hög kapacitet, till exempel mobilt bredband, krävs statlig finansiering – till exempel i form av ett fortsatt teknikneutralt bredbandsstöd. Detta ligger i linje med vad PTS föreslog i februari i år, då myndigheten presenterade sitt förslag till bredbandsstrategi för Sverige.

Regeringen måste ta ansvar för en fungerande telefoni och bredband med god täckning och hög kapacitet i hela landet.

Berit Andnor (s)

Ann-Kristine Johansson (s)

Britta Rådström (s)

Fredrik Lundh (s)

Peter Hultqvist (s)

Raimo Pärssinen (s)

Susanne Eberstein (s)

Motion 2009/10:s3033 Krav på IT-kompetens i skolorna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krav på IT-kompetens i skolorna.

Motivering

IT-kompetens är idag en förutsättning för att kunna klara av studier och sköta ett jobb. Det finns få yrken där kunskaper i informationsteknologi inte behövs. Informationsflöden, kunskapsinhämtning och källkritik på Internet är sådant som behöver behärskas.

Skolan har en uppgift att förmedla kunskap. För att skolan ska kunna fullgöra denna uppgift på ett bra sätt behövs en kunskap om hur informationsteknologin fungerar. Det är rimligt att kräva av lärare att de har grundläggande kompetens inom IT. Dagens elever behöver lära sig både IT-teknik och hur den används för att elever på ett bättre sätt ska kunna tillförskansa sig kunskap.

IT-användningen i klassrummen kan vara begränsad ibland. Utrustningen som finns i skolan kan tänkas påverka användningen i undervisningen. Dålig, gammal och ineffektiv utrustning med långsam uppkoppling kan vara direkt kontraproduktiv.

Tillgången till Internet ska inte vara en ekonomisk fråga. Alla barn ska ha tillgång till datorer och IT i skolan. Barn från hem med små resurser ska inte behöva vara utestängda från informationssamhället på grund av föräldrarnas ekonomiska situation. Det är en viktig jämlikhetsaspekt.

Thomas Bodström (s)

Motion 2009/10:v224 Digitala bibliotek

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att komma med förslag på ett ersättningssystem.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med syfte att inrätta digitala bibliotek.

Motivering

Vänsterpartiet vill se ett fördjupat utbud av fritt tillgänglig film och musik på nätet, och bättre ekonomiska villkor för filmare och musiker att arbeta på heltid. Därför föreslår vi att regeringen utreder möjligheten att bygga upp digitala bibliotek för film och musik och hur ett ersättningssystem

bör utformas, där vem som helst kan ta del av innehållet över nätet. Ett ersättningssystem motsvarande det som används i de vanliga biblioteken idag skulle kunna fördela medel till dem som väljer att låta sina verk tillgängliggöras, baserat på nedladdningsstatistiken.

Vänsterpartiet är för fri fildelning, och för att fler ska kunna arbeta med film och musik på heltid. Till skillnad från IPRED-lagstiftningen skulle digitala bibliotek kunna göra faktisk skillnad för mycket film och musik som görs i Sverige. Digitala bibliotek är dock ett förslag som kan genomföras oberoende av vad som beslutas om upphovsrätten och rättsprocesserna mot fildelare. Vi hoppas att det kan samla stöd även bland dem som inte håller med oss om behovet av att reformera upphovsrätten.

Ersättningssystem

En stor del av kulturen i Sverige finansieras gemensamt. Kulturrådet uppskattar hushållens kulturutgifter år 2007 till 34 miljarder kronor, exklusive teknisk utrustning. Av de pengarna går 12 miljarder till TV-avgifter, inklusive kabel- och satellit-TV. De offentliga kulturutgifterna uppgick samma år till 22 miljarder kronor, motsvarande 1–2 procent av de totala offentliga utgifterna.

Bokmarknaden omsätter idag omkring 7 miljarder kronor, varav drygt 4 miljarder är köp från hushåll. Staten betalar ut omkring 120 miljoner kronor per år i biblioteksersättning. Staten genomförde dock relativt nyligen en stor reform för bokmarknaden: sänkningen av bokmomsen kostar omkring 1 miljard om året i uteblivna intäkter. De fysiska biblioteken bidrar också till att stärka bokförsäljningen genom inköp av de exemplar de lånar ut, vilket finansieras via kommunerna.

Poängen med ersättningssystemet är inte att ”ersätta branschens förluster av fildelningen”. Det finns ingen enkel koppling mellan den ökande kopieringen och förändringarna i kulturekonomin. Vi kan bara spekulera i hur kulturekonomin skulle ha sett ut utan fildelningsnätverken, och det är inte särskilt intressant. Fildelningen är här för att stanna.

Ersättningssystemet är ett sätt att ta politiskt ansvar för kulturekonomin i stort. Dess omfattning behöver kontinuerligt utvärderas i jämförelse med utveckling i film- och musikbranschen – av staten så väl som av alla andra involverade.

Det är svårt att uppskatta hur mycket ett digitalt nätbibliotek skulle användas. Ersättningssystemen till författare infördes långt efter att Sveriges bibliotek hade blivit stabila institutioner. Därför skulle ersättningen till en början behöva styras av politiska inriktningsbeslut om totalsumman på stödet, så att ersättningen per nedladdning de första åren anpassas till den budgeten. När systemet stabiliseras bör en förhandlingsordning motsvarande Författarförbundets inrättas, för att upphovsrättsinnehavarna ska kunna sätta press på regeringen att räkna upp anslagen ordentligt.

Under de första åren skulle förstås uppbyggandet av biblioteken som tjänst och som institution kräva en del resurser. Dagens fildelningsnätverk visar dock att själva distributionen inte behöver vara särskilt kostsam. Däremot skulle det digitala biblioteket göras till en högkvalitativ tjänst, där t.ex. bibliotekarier kan tipsa folk om film och musik de skulle kunna tänkas gilla, och där det skapas sociala mötesplatser.

Att digitala biblioteken måste börja med att bygga upp sina kataloger talar för att det är bättre att tills vidare inrikta dem på film och musik från Sverige. Det skulle också göra att standardavtalet fungerar efter samma princip som dagens biblioteksersättning, som bara går till svenska författare.

Det behöver finnas golv och tak i ersättningarna, precis som i dagens system. Golvet behövs för att undvika administrationskostnader, och kan utformas så att tidigare inte betalade ersättningar ligger kvar tills det år då upphovsmannens samlade ersättningar kommer över minimigränsen. Taket behövs för att undvika att för mycket pengar går till upphovsmän som redan är ekonomiskt oberoende. Poängen med biblioteksersättning är inte att simulera en marknad, utan att få stark effekt på möjligheten att arbeta med kultur.

Vänsterpartiet anser att ett förslag till ersättningssystem bör tas fram. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen tillkänna.

Digitala bibliotek

Vänsterpartiet har tidigare presenterat ett utförligt, konkret förslag till hur digitala bibliotek skulle kunna utformas. Några av de resonemangen skulle vi vilja lyfta helt kort också här:

- Fördelningen av medel påverkas förstås av vilket urval biblioteken gör. Redan från början bör ambitionen vara att ha största möjliga bredd, och fungera som en distributionsväg även för artister och filmare som ännu inte är etablerad eller betraktar sin verksamhet som en fritidssysselsättning.
- Kan de digitala biblioteken få en stark koppling till public service skulle det också öppna en hel del möjligheter. Redan idag strävar public service-företagen efter större möjligheter att tillgängliggöra det material de producerar. Det finns en oerhörd potential i att öppna public service-arkiven. Det är inte heller svårt att argumentera för att de verk som bekostats med radio och TV-avgifter borde finnas tillgängliga för alla.
- För att undvika användarfusk föreslår vi att de digitala biblioteken liksom de vanliga bygger på att användarna uppger personnummer. Det behöver dock inte omöjliggöra anonyma användare helt: det räcker med att de flesta användare uppger personnummer för att systemet ska kunna ge legitima underlag att basera fördelningen på. Det borde gå att uppnå genom att ge de användarna några mindre praktiska fördelar.
- Vi menar att det är avgörande att digitala bibliotek inte kräver att användarna har DRM-program installerade på sina datorer. Försöken att kryptera och kopieringsskydda filer är en av de viktigaste orsakerna till att de flesta film- och musiktjänster som finns på nätet misslyckats. Det finns också starka principiella skäl att lyfta mot att det offentliga publicerar material utan öppna standarder.
- Istället ser vi gärna att standardavtalet kopplas till ett krav på att verket släpps under någon av Creative Commons-licenserna. Det skulle innebära att det alltid ska vara tillåtet att sprida verken även utanför biblioteken, så länge det inte sker kommersiellt.
- Utöver film och musik skulle digitala bibliotek förstås kunna sprida till exempel ljudböcker, elektroniska böcker och åtminstone äldre datorspelstitlar. Biblioteken skulle också kunna öppna för

en rad utvecklingsmöjligheter: nya idéer kring till exempel biblioteket som mötesplats, bibliotekariens roll och användarinflytande.

Digitala bibliotek skulle inte ersätta fildelningen, lika lite som folkbiblioteken gjorde att människor slutade låna böcker av varandra. Däremot skulle de kunna vara ett steg på vägen mot ett mer positivt sätt att hantera frågan om teknikutvecklingen och kulturens villkor – långt från dagens låsning kring att försöka stoppa fildelningen.

Vänsterpartiet ser ett behov av att tillsätta en utredning gällande inrättande av digitala bibliotek. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen tillkänna.

Lars Ohly (v)

Marianne Berg (v)

Jacob Johnson (v)

Hans Linde (v)

Elina Linna (v)

Lena Olsson (v)

Alice Åström (v)

Kent Persson (v)

Motion 2009/10:s45097 Tillgång till bredband eller minst ADSL-standard

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillgång till bredband eller minst ADSL-standard.

Motivering

Den moderna informationstekniken ger helt nya utvecklingsmöjligheter genom att många verksamheter inte längre är geografiskt bundna till vissa orter. En förutsättning för att dessa möjligheter skall kunna tas tillvara är att hela landet får tillgång till den nya tekniken på likvärdiga villkor.

Det är angeläget att även landsbygden har en förutsättning att utvecklas och den digitala tekniken är en viktig faktor för att denna utveckling ska göras möjlig.

Tack vare den stora satsning som gjorts har närmare 90 % av invånarna i t.ex. Västernorrland tillgång till ADSL/fiberanslutet bredband. Denna utbyggnad måste fortsätta så att alla medborgare får tillgång

till uppkoppling av minst ASDL-standard. Detta skulle öka möjligheten att ta tillvara de möjligheter som ligger i utveckling av nya tjänster och ny teknik inom IT-området.

Agneta Lundberg (s)

Motion 2009/10:fp1137 Suicid och internet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utveckling av interaktiv rådgivning på nätet för att förhindra suicid.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att särskilt utreda och komma med förslag till åtgärder som kan förhindra och förebygga suicidhets på Internet.

Motivering

I vårt land tar mellan 1 000 och 1 500 människor sina egna liv årligen.

Det är uppenbart att det krävs ökade insatser och stöd till människor med självmordsproblematik och till deras anhöriga.

Den suicidpreventiva betydelsen av ett psykosocialt stöd har lyfts fram av bl.a. Fleischmann och medförfattarna i deras SUPRE-MISS-studie, ett stöd som den friske normalt får genom ett socialt nätverk, men som den självmordsnära patienten oftast saknar. Självmord är fortfarande tabubelagt och många patienter med självmordsproblematik saknar möjlighet att tala om sina problem och tankar på självmord med sin familj eller sina vänner.

Problemen är stora då man ofta inte når unga pojkar och unga män med traditionell psykiatrisk behandling, vilken dessa unga människor upplever som gammalmodig och inte alls passar deras värderingar och deras temperament. De söker inte och vill inte ta emot traditionell hjälp. Ofta är dessa personer känslomässigt isolerade från sin familj och saknar ett socialt nätverk i traditionell bemärkelse, men använder sig av Internet som blir en viktig social samvaro. Det behövs utvecklade metoder som är attraktiva för den moderna människan. Interaktiv rådgivning på nätet kan vara en väg att gå. Det är ofta ett för dessa personer hemvant sätt att kommunicera och man kan på detta sätt nå fram till dem och på sikt förändra deras inställning till livet och ge dem resurser att önska leva. Dessa metoder måste utvecklas och användas även i Sverige.

Internet kan vara ett bra verktyg för att hjälpa människor tillbaka till ett meningsfullt liv.

Internet kan dessvärre också användas på ett motsatt sätt, där det förekommer suicidhets på nätet. Dessa s.k. självmordssajter är mycket farliga för dem som befinner sig i riskzonen för självmordshandlingar.

Dr Christiane Eichenberg från Köln, som genomfört en Internetstudie av självmordsnära personer, har genom enkät till 164 personer med självmordshistorik ställt 29 frågor om deras vanor och motiv för att besöka självmordssidor på nätet. Det förefaller, skriver dr Eichenberg, som om de flesta av besökarna söker efter hjälp på nätet från någon som har förståelse för deras problem och själva upplevt självmord som en sista utväg. Den sociala kontakten tycks ha varit avgörande.

Den som hetsar en annan person till suicid, säljer medel för suicid eller tillhandahåller och sprider metoder för suicid kan själv vara i behov av hjälp för sin suicidalitet, men det kan också vara en människa som rent ideologiskt menar att den hjälper världen med sitt agerande. Det är dags att överväga ett nytt lagrum som reglerar denna form av brottslig gärning. De som mister sina anhöriga för att de hetsats att ta sitt liv har svårt att förstå hur man kan få göra sådant utan att riskera åtal, hur försäljning av medel och instruktionsfilmer om metoder får finnas på nätet utan att någon reagerar.

Det finns behov att utreda och komma med förslag till åtgärder för att förhindra och förebygga suicidhets på Internet. Detta bör komma regeringen tillkänna.

Anita Brodén (fp)

Motion 2009/10:K309 E-legitimation

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en gemensam standard för e-legitimation hos myndigheter bör införas och att en nationell e-legitimation bör införas som säkerställer att det är den behöriga nyttjaren som använder legitimationen.

Motivering

Det finns ett behov av att stärka säkerheten hos bolag och myndigheter när det gäller e-legitimation. Det finns flera exempel på personer som lyckats registrera bolag i stulna identiteter, öppna plusgirokonton i falskt namn och sätta bolag i konkurs. Det är för närvarande heller inget krav på att skicka in kopia av en legitimationshandling i till exempel en konkursansökan. Allt som behövs är att beställa en kopia på ett företags registreringsbevis från Bolagsverket, utan något som helst krav på legitimation. Bedragaren kan därefter skriva ett följebrev och begära bolaget i konkurs och skriva under med en förfalskad namnteckning. Detta kan utnyttjas av bedragare som vill störa affärsverksamhet eller få bort en konkurrent. Därför borde det vara ett krav på att skicka in en legitimationshandling i en sådan ansökan för att höja rätts säkerheten. Ytterligare ett problem är att myndigheterna inte har någon enhetlig standard och lösning när det gäller identifikation utan använder sig av olika lösningar.

En översyn om gemensam standard för e-legitimation hos myndigheter bör därför göras och en nationell e-legitimation införas som säkerställer att det är den behöriga nyttjaren som använder legitimationen.

Krister Hammarbergh (m)

Motion 2009/10:T291 IT - nyckeln till en levande landsbygd

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bredbandsinfrastruktur är en viktig förutsättning för utveckling och tillväxt på den svenska landsbygden.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör formulera en tydlig, långsiktig nationell målsättning för tillgången till bredbandsinfrastruktur i hela landet.

Motivering

Infrastruktur är förmodligen den viktigaste drivkraften för samhällsutveckling. Vägar och järnvägar skapade förr nya samhällen. På så sätt utvecklades näringslivet och därmed medborgarnas välbefinnande. I vårt moderna samhälle gäller detta även för IT-tekniken.

Kronobergs län är ett av de län som har långt kvar till full internetuppkoppling. På många håll i vårt län är det omöjligt att driva företag där man är beroende av internet. De unga idag ser internet som en stor del av vardagen, att inte ha tillgång till internet gynnar inte kvarboendet på hemorten. Att surfa och ringa över nätet är nu därför tydliga krav från konsumenterna. Om inte tillgången på Internet förbättras stängs en stor grupp människor ute från informationssamhället. Kronoberg riskerar därmed att halka efter i utveckling och tillväxt.

Fibertekniken i bredband är nödvändig och i de flesta kommuner finns nu stadsnät, dock inte överallt. Alla Kronobergs läns kommuner har inte stadsnät och utbyggnaden går långsamt. Sverige utmärker sig tyvärr också i en internationell analys. Andelen hushåll som har bredband stannar kvar på blygsamma 54 procent. Därmed kommer vi inte ens med på topp-20-listan över länder med mest utbyggt bredband. Post- och Telestyrelsen PTS ser stora behov av investeringar i fiber nu och i framtiden. Målet för IT-politiken måste vara ett informationssamhälle för alla.

Den ekonomiska krisen har medfört att flera länder intensifierat sitt arbete på.

bredbandsområdet och höjt ambitionsnivån för samhällets åtagande inom bredbandsutvecklingen. Sveriges långsiktiga konkurrenskraft påverkas, då svenska motsvarigheter till mål och satsningar för tillfället saknas. EU har utarbetat riktlinjer för statligt stöd för snabb utbyggnad av bredbandsnät. I förslaget delas områden upp för differentierade stödsatser i så kallade vita, gråa och svarta områden. I vita områden där det helt saknas bredbandsinfrastruktur kan statligt stöd vara befogat för att fylla behovet av utveckling, utan att detta snedvrider konkurrensen. I gråa områden krävs mer för statligt stöd och i svarta områden bör det inte alls utgå stöd.

Sverige bör därför formulera en tydlig, långsiktig nationell målsättning för tillgången till bredbandsinfrastruktur i hela landet. Ett operatörsneutralt öppet nät som kan användas av alla är

viktigt för att man ska kunna få ekonomi i satsningen. Vi bör främja utbyggnad av bredband genom i första hand samverkan mellan privata aktörer och i andra hand riktade upphandlingsinsatser för att avhjälpa digitala klyftor som är geografiskt betingade.

Det är också viktigt med ett helhetsgrepp när det gäller kommunernas roll i arbetet med att utveckla tillgången till bredband lokalt. Vi går mot ett läge där allt som innehåller information behöver kommuniceras digitalt för enskilda personer, företag men kanske särskilt offentlig förvaltning. Då är det också rimligt att kommunerna tar sitt ansvar för denna del av infrastrukturen.

Vi menar att bredbandsutbyggnaden är både ett nationellt och lokalt ansvar. När allt mer bygger på IT-lösningar för kommunikation, lärande, underhållning, vård, omsorg och andra samhällstjänster är det viktigt att IT-infrastrukturen får en snabb utveckling. Vi ser också en bra hemmamarknad med nya arbetstillfällen, snabbare integration, effektivare omsorg som också kan gynna svensk ekonomi.

En långsiktig målsättning för IT-politiken är gynnsamt för utvecklingen och tillväxten i hela Sverige.

Katarina Brännström (m)

Anna Tenje (m)

Motion 2009/10:N265 Immateriella äganderätter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda alternativa betalningsformer på Internet för att skydda immateriella äganderätter.

Motivering

Upphovsrätten är av grundläggande betydelse för konstnärers frihet och försörjningsmöjligheter. Genom tillgången till Internet har förutsättningarna för att få inkomster från sitt konstnärskap påtagligt förändrats. Internet har skapat nya sätt för kulturupplevelser, ett vidgat utbud, hög tillgänglighet och ökade spridnings- och marknadsföringsmöjligheter. Nya möjligheter uppstår, men också nya krav och svårigheter. Kvarstår gör dock alltid vikten av att värna äganderätten till upphovsskyddat material. Med Internet har diskussionerna om fildelning varit många och åsikterna är delade bland människor. Regeringens uppfattning är tydlig; olaglig fildelning i kommersiella syften måste beivras med kraft. Samtidigt måste musik- och förlagsbranschen stödjas i att finna nya metoder som gör det lätt för människor att vara laglydiga och betala för de tjänster man nyttjar. I det ligger att skapa förutsättningar för att kulturarvet ska kunna bevaras och göras tillgängligt, men också att verka för att medborgarnas engagemang och intresse för kulturarvet ökar.

I den nyligen utkomna kulturpropositionen framhålls vikten av att prioritera frågor kring upphovsrätt och den nya teknik som möjliggör nya kanaler för kulturen. Regeringen har vidtagit många viktiga åtgärder inom detta område och har stora ambitioner, vilket är bra. Bland annat har regeringen förbättrat de ersättningsystem som finns för kulturskapare. Teater- och dansallianserna, som erbjuder professionella frilansande kulturutövare inom dessa respektive områden en

grundanställning och tryggare sociala villkor, har stärkts ekonomiskt. År 2008 upprättades dessutom en motsvarighet på musikområdet. Dock anser jag att det är viktigt att arbeta även direkt mot konsumenterna, de som varje dag tar del av kulturen, och då med särskilt fokus på de nya villkoren i och med Internet. Det behövs konkreta åtgärder som ger verktyg för att skydda immateriella äganderätter. En sådan åtgärd vore att utreda alternativa betalningsformer för upphovsrätt på nätet. Ett exempel är att man vid nedladdning bör kunna erlagga en form av STIM-avgift för det material man tar del av. På så sätt skulle tillgängligheten till upphovsrättsligt skyddat material, framförallt musik, öka, samtidigt som upphovsrättsinnehavaren skyddas och får ersättning för sitt verk. Regeringen bör utreda alternativa betalningssätt för nedladdning av musik och andra kulturprodukter på Internet.

Ingemar Vänerlov (kd)

Motion 2009/10:So443 IT:s roll för säkerheten i vården

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om IT:s roll för säkerheten i vården.

Motivering

I februari 2009 rapporterade Computer Sweden om 34 fall av allvarliga IT-haverier inom vården, detta mellan januari 2008 och februari 2009. Flera av dessa medförde stora problem. En vanlig förklaring är buggar i programvarorna; en förklaring som dock ger en förenklad bild av problemet. Vårdgivarens ansvar för datasystemen underskattas. Bristande IT-rutiner, gammal hårdvara och ovilja att göra nödvändiga investeringar för att garantera tillräcklig säkerhetsnivå är inte sällan bakomliggande orsaker till dessa haverier.

Antalet sjukvårdsbehövande, till följd av felmedicinering eller andra misstag i vården är oklart, men anses av Socialstyrelsen och vårdgivare vara högt, och förorsaka lidande och i värsta fall dödsfall.

Sammantaget pekar detta på både en potential och ett behov av att öka fokus på hur IT används, och kan användas, på ett säkert sätt i vård och omsorg. IT är en förutsättning för att klara en ökning av antalet vårdbehövande och även säkerställa den vården som ges idag. Den nationella strategin måste vidareutvecklas och förtydligas, bl.a. med uppföljnings- och utvärderingsbara mål, med ökat fokus på säkerhet och robusthet, och också kopplas till utvecklingen av vården och omsorgen som aktualiseras av den demografiska utvecklingen.

Désirée Liljevall (s)

Motion 2009/10:So444 Informations- och kommunikationsteknik som hjälpmedel för funktionshindrade

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om informations- och kommunikationsteknik som hjälpmedel för funktionshindrade.

Motivering

Utvecklingen inom funktionshinderområdet har inneburit en större förståelse för att problemet inte är den enskildes handikapp utan i omgivningens bristande utformning. När det gäller den fysiska planeringen är kunskapen och medvetenheten stor om att utforma fastigheter och vägar så att de är tillgängliga för alla. Det är en naturlig del i hela samhällsbyggnadsprocessen.

Samma utveckling borde vara möjlig när det gäller tjänster och service. Det gäller exempelvis programvaror i våra datorer och telefoner, utformningen av olika Internettjänster mm. Alla kan tycka att det är smidigt och praktiskt att kunna sköta sina bankaffärer hemifrån, men för en äldre person med rörelsehinder kan det vara en nödvändighet. Tjänster och service på olika samhällsområden, t.ex. banktjänster och information från myndigheter, förutsätter dock ofta att man inte bara har tillgång till en dator, utan också är hemmastadd i en tekniskt avancerad miljö. Utmaningen ligger därför i att skapa tjänster som inte kräver något stor förförståelse utan där brukaren intuitivt kan ta del av tjänsten. Det som fungerar för en funktionshindrad är dessutom ofta lättare att förstå även för den som inte har något funktionshinder. Alla tjänar därmed på tjänster och service som är tillgängliga.

En alltmer sofistikerad teknik kan vara revolutionerande för människor med funktionshinder. De kan aktivt vara med i samhället på ett helt nytt sätt än förut. Det handlar mycket om demokrati och delaktighet, men också om att kommunicera med andra och leva ett aktivt liv och delta i samhället utifrån sin egen förmåga.

Utvecklingen gällande produkter och tjänster går idag från särlösning till inkludering. EU-kommissionens strategi för IKT, informations- och kommunikationsteknik, går mot main-streaming och design för alla. Utvecklingen av tjänster kan inte gå i egna stuprör utan i stället måste en användarcentrerad utveckling ske där brukarna är en aktiv del i utformningen i samverkan med den allmänna industrin, dvs. även företag utanför den traditionella hjälpmedelsindustrin. Bara tillgänglighetsfrågan är med redan från början så behöver inte heller nya tjänster eller ny service bli dyrare än annars. Att gå tillbaka och ändra, eller konstruera särlösningar för olika kundgrupper är ofta mycket dyrare. Därför måste det bli rätt från början. Vägen dit går bland annat genom ökad kunskap och ökad dialog mellan utvecklare och användare.

Personer med syn-, hörsel- och rörelsehinder har idag ett produktorienterat utbud. Vi kan dock se nya grupper av funktionshindrade som har behov av hjälpmedel som service och tjänster. Även om mer och mer funktioner blir tillgängliga för alla så är vissa tjänster av en den typen att de bör kunna förskrivas som ett personligt hjälpmedel. Att förskriva tjänster som hjälpmedel är samhällsekonomiskt lönsamt både utifrån ett samhälls- och ett individperspektiv.

Samhället måste dock göra mer för att tidigt möta problemet med otillgängliga tjänster. Hjälpmedelsindustrin, den övriga industrin och brukarna kan inte fortsätta sitta var och en för sig, i stället måste gemensamma möten skapas där industrin möter brukarnas behov och bygger in lösningar i mainstreamprodukter. En myndighet kan inte ensam ansvara för utvecklingen av nya

former av hjälpmedel. Industrin och brukarna måste ges möjligheter att påverka nya produkter så att de är anpassade för alla från början.

Regeringen kan och bör stimulera utvecklingen av tjänster genom att exempelvis:

- Markera att sektorsmyndigheterna ska samarbeta.
- Lyfta fram goda exempel.
- Skapa möten och gemensamma forum med brukarna, näringslivet och Sveriges Kommuner och Landsting för att visa på behov och starta konkreta projekt.

Désirée Liljevall (s)

Motion till riksdagen 2009/10:fp1083 IT-infrastrukturföretagens skattevillkor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om IT-infrastrukturföretagens skattevillkor

Motivering

Ekonomiska styrmedel är en marknadsekonomisk metodik för att komma till rätta med problem som ligger utanför den enskilde konsumentens eller företagets förmåga att väga in i ekonomiska beslut. Miljöeffekter är det främsta målet för sådana styrmedel. Samtidigt finns en nackdel att skatter i flera led skapar skatteklivar som ger orimliga, snedvridande effekter som är skadliga för samhällsekonomin. Därför förekommer en pragmatisk nedsättning av beskattningen bland annat inom traditionella basnäringar eller samhällsnyttiga verksamheter.

Som exempel på sådana nedsättningar av skatter som belastar samhällsnyttiga verksamheter kan nämnas att tåg eller annan spårbunden trafik har skattebefrielse till 100 procent avseende energiskatt, koldioxidskatt och svavelskatt enligt lagen om skatt på energi. Skattebefrielsen omfattar även t.ex. industrier med interna spår samt hamnar med spårbundna kranar. Den som är skattskyldig för energiskatt på elkraft göra avdrag med 100 procent för skatt på elkraft som förbrukats i tåg eller andra spårbundna transportmedel.

För samtliga energiskatter gäller att de bör vara kostnadseffektiva, konkurrensneutrala och enkla att administrera. Vidare får de inte strida mot Sveriges åtaganden, främst inom EU. Ett flertal industrislag har nedsättningar av skatter som belastar energi som förbrukas i tillverkningsledet.

I det moderna samhället krävs en utvecklad IT-infrastruktur. Ansvaret för att upprätthålla denna infrastruktur åvilar idag, till skillnad från de flesta delar av infrastrukturen, i mycket stor utsträckning privata företag. De företag som helt eller delvis arbetar för att möjliggöra för andra företag att sälja tjänster eller varor till konsumenter och företag kan ses som IT-infrastrukturföretag. Deras roll kan på många sätt jämföras med t.ex. järnvägar, elleverantörer och andra samhällsnyttiga basverksamheter.

Dessa företags verksamhet är mycket el-intensiv. Om skatt ska läggas på skatt för den elförsörjning som är central för att kunna leverera IT-tjänster uppstår väldigt snabbt skadliga skattekilrar. Distributionskostnaderna är då inte – som de teoretiskt skulle kunna vara – nära noll. Samtidigt är sådana basnäringar mycket mer mobila än det traditionella industrisamhällets. Ett stålverk är beroende av att elleverantören och järnvägen har en fysisk dragning till stålverket. Men moderna IT-företag kan lokalisera sina servrar i vilket land som helst som har en tillräckligt utbyggd infrastruktur. Uppstår för stora skattekilrar kommer det att skapa ett stort tryck på att flytta ut verksamheten till länder med lägre elkostnader.

Därför bör regeringen utreda en strategi för att hantera dessa frågor på ett framsynt och tillväxtbefrämjande sätt. IT-infrastrukturföretag bör kunna undantas från och/eller erhålla nedsättning av punktskatter som belastar produktion eller distribution av el-energi. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Camilla Lindberg (fp)

Motion till riksdagen 2009/10:fp1085 Informationsfrihet och leverantörsneutralitet i IT-samhället

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning av förtydligad leverantörsneutralitet.

Motivering

En viktig princip i bekämpandet av brott inom rättsstater är att begränsa ansvar till dem som rimligen bör kunna förutse och vidta åtgärder mot att oförskyllt medverka till brott – och utan att följderna för andra vitala samhällsfunktioner på det sättet skadas. Exempelvis är det med hänsyn till viktiga värden som rätt till informationsfrihet och fri kommunikation orimligt att inskränka brevhemligheten genom att ålägga postdistributörer ansvar för innehållet i de försändelser som distribueras. Endast vid misstanke för ett tillräckligt allvarligt brott kan, efter domstolsbeslut, den enskildes brevhemlighet inskränkas. Motsvarande starka restriktioner gäller vid liknande ingrepp, som telefonavlyssning.

I ingendera fallet kan de inblandade leverantörsföretagen hållas ansvariga för att ha distribuerat innehållet eller åläggas att granska det. Att utföra de ingrepp i informationsfriheten som brottsbekämpande myndigheter kan ges tillåtelse till, är reserverat för dessa myndigheter. Denna ansvarsfrihet (emellanåt kallad "budbärrimmunitet" eller "leverantörsneutralitet") är central för att upprätthålla balansen mellan medborgarnas fri- och rättigheter å ena sidan och de brottsbekämpande myndigheternas effektivitet å andra sidan. Genom dels Regeringsformen och dels den Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna har dessa friheter starkt skydd i svensk rätt.

Under senare år har dock lagstiftning tillkommit som inte alltid har en lika glasklar uppdelning eller som hotar att nagga leverantörernas ansvarsfrihet i kanten. Ett aktuellt exempel finns i lagen om upphovsrätt (1960:729). Genom EU-direktiv 2001/29/EG artikel 8.3 infördes möjligheten att ålägga

Internetleverantörer, vid hot om vite, förbud mot att leverera t.ex. tillgång till ett nätverk om detta kan medföra att upphovsrättsligt skyddade verk olagligen sprids.

Propositionen (2004/05:110) innehåller en ovanligt utförlig diskussion (s. 336–343) som syftar till att förtydliga och avgränsa utsträckningen av medverkansbegreppet vid olaglig spridning av upphovsrättsligt material. Den springande punkten är vad för slags kriterier på handlande – även indirekt främjande – som ska krävas för att räknas som medverkan. I propositionen framhålls att ”själva bedrivandet av leverantörsverksamhet normalt inte torde vara tillräckligt för att en mellanhand skall kunna hållas ansvarig” (s. 339). Som exempel på kriterier för medverkan, nämns bland annat att bistå med serverutrymme och liknande.

Denna möjlighet till förbud och avstängning påminner om den i Frankrike antagna lagen (”Hadopi-lagen”) som ger möjlighet till avstängning av enskilda, för medverkan till spridning av olagliga kopior av upphovsrättskyddat material. Denna lagen har väckt starka internationella protester och det pågår för närvarande förhandlingar mellan Europaparlamentet och Rådet inom ramen för det så kallade Telekompaketet, att införa förbud mot den sortens inskränkningar av informationsfriheten.

Genom ett i Stockholms tingsrätt nyligen avkunnat beslut om förbud har denna gränsdragning kommit till allmän kännedom. Många företagare i IT-sektorn är osäkra på vilka regler som gäller och deras kunder är upprörda över att Internetleverantörer i framtiden kan komma att vilja granska trafikinhåll för att skydda sig från rättsliga åtgärder.

För att bättre skydda den enskildes informationsfrihet och stärka Internetleverantörernas neutralitet bör regeringen genomföra en samlad översyn av berörda bestämmelser i bl.a. lagen om elektronisk kommunikation (2003:389), upphovsrättslagen (1960:729) och personuppgiftslagen (2003:204). Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Camilla Lindberg (fp)